

Osmi kvartalni izveštaj

1. januar – 31. mart 2017.

CRIS broj: 2014/342-561, IPA 2013, Srbija

Opšti cilj: Doprinos održivom razvoju jugoistoka i jugozapada Srbije kroz unapređenje koordinacije između republičkih i lokalnih vlasti, stvaranje povoljnijeg okruženja u pogledu zapošljivosti, poslovanja i razvoja infrastrukture i unapređenje dobrog upravljanja i socijalnog uključivanja.

Svrha: Unapređenje upravljanja na lokalnom nivou, poboljšanje uslova za razvoj infrastrukture, jačanje kapaciteta za planiranje i upravljanje, stvaranje povoljnog okruženja za razvoj poslovanja, kao i podrška formulisanju politika socijalnog uključivanja i zapošljavanja.

Ukupan budžet: 24,46 miliona evra (17.46 miliona evra preko Kancelarije Ujedinjenih nacija za projektne usluge i sedam miliona evra preko Sektora Ministarstva finansija za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava Evropske unije)

Datum početka: 7. maj 2014.

Datum završetka: 7. novembar 2017.

Lokalne samouprave obuhvaćene Programom: Novi Pazar, Ivanjica, Nova Varoš, Priboj, Prijepolje, Raška, Sjenica i Tutin na jugozapadu Srbije
Prokuplje, Blace, Žitorađa i Kuršumlija u Topličkom okrugu

Leskovac, Bojnik, Vlasotince, Lebane, Medveđa i Crna Trava u Jablaničkom okrugu

Vranje, Bosilegrad, Bujanovac, Vladičin Han, Preševo, Surdulica i Trgovište u Pčinjskom okrugu

Brus u Rasinskom okrugu

Aleksinac, Gadžin Han, Doljevac, Merošina i Svrljig u Niškom okrugu

Babušnica i Bela Palanka u Pirotском okrugu

Knjaževac u Zaječarskom okrugu.

Donatori: Evropska unija
Vlada Švajcarske
Vlada Republike Srbije

Program sprovodi: Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS)

Datum podnošenja izveštaja: 12. april 2017.

Izveštajni period: 1. januar-31. mart 2017.

Skraćenice

ACES	Udruženje inženjera konsulanata Srbije
CFCU	Sektor za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava Evropske unije
CIF	Fond za učešće građana
DEU	Delegacija Evropske unije
DU	Dobro upravljanje
EU	Evropska unija
FIDIC	Međunarodna federacija inženjera konsulanata
JPP	Javno privatno partnerstvo
KEI	Kancelarija za evropske integracije Vlade Republike Srbije
LSU	Lokalna samouprava
MRR	Mehanizam za rodnu ravnopravnost
MSP	Mala i srednja preduzeća
NVO	Nevladina organizacija
OCD	Organizacija civilnog društva
OEBS	Organizacija za bezbednost i saradnju u Evropi
OPZ	Opis poslova i zadataka
PDPP	Poziv za dostavljanje predloga projekata
PO	Područje odgovornosti
PPF5	Projekat podrške u programiranju pomoći EU
RSPC	Projektni centar UNOPSa u Srbiji
SDC	Švajcarska agencija za razvoj i saradnju
SIPRU	Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva
SKGO	Stalna konferencija gradova i opština
SSG	Savetodavna služba za građane
UOP	Upravni odbor Programa

Rezime

Po prvi put od početka implementacije Evropskog PROGRESa, broj realizovanih projekata premašio je broj tekućih aktivnosti – 136, odnosno 55%, od 248 projekata uspešno je završeno. U prvom kvartalu 2017. godine okončan je 331 projekat, dok nijedan novi nije pokrenut – činjenica koja ukazuje na to da se Program postepeno kreće ka poslednjoj fazi sprovođenja, ali i na značajan obim posla koji sledi.

Napori na unapređenju upravljanja na lokalnom nivou bili su plodonosni. Tri lokalne samouprave (LSU) su usvojile prve odluke u vezi sa lokalnim reformama u cilju dobrog upravljanja (DU), osmišljene kako bi unapredile upravljanje ljudskim resursima, dok je Doljevac usvojio prve propise koji se odnose na povezivanje načela DU i tekućih lokalnih infrastrukturnih projekata. Analiza efekata podrške lokalnim poreskim upravama u prve četiri, od 16, LSU obuhvaćene ovom aktivnošću pokazuje da su se prihodi od lokalnih poreza tokom 2016. povećali za ukupno 11 miliona RSD ili za 11% u proseku u poređenju sa početnom pozicijom 2015. godine, što ukazuje na dobar odnos troškova i efekata.

Rad na planskoj dokumentaciji je napredovao. Pored prethodno završenih 12, priveden je kraju rad na još osam planova detaljne regulacije (PDR), koji se prvenstveno odnose na razvoj industrijskih zona. Zabeležen je i prvi slučaj investicije podstaknute PDR podržanim u okviru Programa – Bojnik je dobio donaciju od 1,5 miliona dinara od Ministarstva privrede za izradu tehničke dokumentacije za infrastrukturno opremanje Agrobiznis zone.

Evropski PROGRES takođe po prvi put može da izvesti da su geografski informacioni sistemi (GIS) operativni, jer je deset od 11 podržanih LSU napredovalo u transferu raspoloživih prostornih podataka u osnovne GIS aplikacije. Pažnja se sada usmerava na razvoj specijalizovanih GIS aplikacija i aktivnosti koje bi trebalo da doprinesu održivosti ove alatke. Zahvaljujući saradnji koju je Program uspostavio sa Republičkim geodetskim zavodom (RGZ), LSU podržanim u uvođenju GIS-a omogućeno je i da besplatno pristupe katastarskim podacima.

Projekat podrške primeni elektronskog sistema izdavanja građevinskih dozvola (ESIGD) u 34 LSU obuhvaćene Programom, koji se sprovodi u partnerstvu sa Nacionalnom aliansom za lokalni ekonomski razvoj (NALED), pokazao se delotvornim i u ovom kvartalu: Brus je proglašen za LSU koja je u najvećoj meri povećala broj elektronski izdatih dozvola (za 66%), dok sedam LSU obuhvaćenih Evropskim PROGRESom spada u 20 opština u Srbiji koje su postigle najveći napredak u ovoj oblasti. Ohrabruje i podatak da broj odbijenih zahteva za građevinske dozvole nastavlja postepeno da opada.

Aktivnosti u vezi sa podrškom preduzetništvu, mikro, malim i srednjim preduzećima (MMSP) bile su produktivne: zahvaljujući dosadašnjoj podršci preduzetnicama, omogućena je registracija 44 preduzeća i otvaranje 63 nova radna mesta; obezbeđena je oprema za 11 od 17 podržanih MMSP, čime je do sada omogućeno otvaranje 22 nova radna mesta; sedam preduzeća je dobilo sertifikat Standarda upravljanja kvalitetom ISO 9001, dok je preduzeće koje je ranije dobilo sertifikat Standarda Britanskog maloprodajnog konzorcijuma (BRC) svoj izvoz u Veliku Britaniju i Evropsku uniju (EU) povećalo za 20%. Podrška samozapošljavanju mladih, kao i ranjivih kategorija stanovništva, takođe je doprinela ovim rezultatima: svih 28 pripadnika ranjivih društvenih grupa i sedam od 22 mladih korisnika registrovalo je svoja preduzeća.

Od deset projekata usmerenih na inkviziju Roma, od kojih je šest završeno, korist je do sada imalo 3.506 Roma (1.627 muškaraca i 1.879 žena): u oblasti zapošljavanja, 344 Roma je okončalo obuku kojom se unapređuje njihova zapošljivost; u okviru napora za unapređenje obrazovanja, 149 dece je poboljšalo svoje znanje srpskog jezika i matematike a 63 roditelja je upoznato sa značajem

obrazovanja njihove dece; u oblasti socijalne zaštite, 508 korisnika je upoznato sa posledicama ranog braka i regulisalo je svoj status zahvaljujući besplatnoj pravnoj pomoći; u oblasti zdravstvene zaštite, 662 korisnika primilo je lekarske preglede, a poboljšani su i uslovi stanovanja tri romske porodice čiji su domovi renovirani; uslovi života i bezbednost 1.780 korisnika bolji su zahvaljujući unapređenju sanitarnih i higijenskih uslova i uvođenju sistema protivpožarne zaštite u naseljima u kojima obitavaju.

Partnerski projekti organizacija civilnog društva (OCD) i LSU su takođe zabeležili dobre rezultate: bolnici u Vranju je obezbeđena specijalna ginekološka stolica kojom se omogućuju zdravstveni pregledi žena sa invaliditetom; 14 nezaposlenih Roma u Vladičinom Hanu i Surdulici je okončalo stručnu obuku i ima veće mogućnosti da pronađu posao; u Prokuplju su dve žene zaposlene po okončanju obuke na radu; 176 korisnika je iskoristilo pravo na dobijanje ličnih isprava; besplatnu pravnu pomoć je primilo 168 korisnika u Novom Pazaru i Tutinu, od čega je 111 predmeta, koji su se uglavnom odnosili na ostvarivanje prava na penziju i socijalnu pomoć, rešeno.

I u oblasti infrastrukture je došlo do napretka i zabeleženi su rezultati. LSU su do sada iskoristile 15 od 40 sačinjenih projekata kako bi se prijavile za sredstva za finansiranje radova u ukupnoj vrednosti od 8,7 miliona evra, dok je Evropski PROGRES potvrdio da je četiri opštine dobilo donacije čija vrednost premašuje 1,5 miliona evra. Dosadašnji rezultati potvrđuju veliku isplativost ove intervencije i ukazuju na potencijalni uticaj Programa na ulaganja u infrastrukturu. Okončana je i izrada tehničke dokumentacije za zaštitu od erozije i bujica u slivovima Jablanice, Pčinje i Vlasine, čime su stvoreni preduslovi za radove vrednosti procenjene na četiri miliona evra.

Pored toga, Sektor za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava Evropske unije Ministarstva finansija (CFCU) je 6. februara 2017. objavio tender za radove na Opštoj bolnici u Vranju i Hitnoj pomoći u Novom Pazaru. Program je pomogao Kancelariji za evropske integracije (KEI) i CFCU u organizaciji poseta terenu potencijalnim ponuđačima, kao i pripremi odgovora na pitanja primljena od potencijalnih ponuđača. Ovaj pozitivan razvoj događaja otvorio je mogućnost ugovaranja radova i pre isteka roka početkom juna 2017.

Kašnjenje u sprovođenju aktivnosti CFCU, uključujući sprovođenje sheme bespovratne pomoći za lokalne infrastrukturne projekte, međutim, predstavlja jedan od ključnih razloga za odluku Programa da zatraži produženje bez dodatnih troškova (PBDT) do 31. marta 2018. Prvo, zbog kašnjenja CFCU, Evropski PROGRES nije u mogućnosti da pruži podršku u nadgledanju sprovođenja infrastrukturnih projekata. U isto vreme, aktivnosti koje su osmišljene da integrišu koncepte i prakse dobrog upravljanja u implementaciju infrastrukturnih projekata su znatno prolongirane. Dizajn Programa je februara 2016. preinačen s obzirom na odsustvo napretka u infrastrukturnim projektima kojima upravlja CFCU, ali za dodatne aktivnosti nema dodatnog vremena na raspolažanju i u nekim slučajevima njihovo sprovođenje zavisi od faktora van kontrole Evropskog PROGRESa. S obzirom na ove činioce, i pošto je pribavio podršku Upravnog odbora Programa (UOP), Evropski PROGRES je pokrenuo pripremu formalnog zahteva za PBDT.

Među najznačajnijim aktivnostima u vezi sa komunikacijama se izdvaja sprovođenje kampanje „Evropa, to si Ti“ koja je obuhvatala organizaciju javnog promotivnog događaja, medijskog seminara i školskog takmičenja, kao i uspešno okončanje Takmičenja za najbolje medijske priloge o evropskim integracijama na jugoistoku i jugozapadu Srbije. Rad sa medijima je doveo do objavljivanja 415 pozitivnih medijskih priloga, pri čemu je njih 170 objavljeno u nacionalnim medijima.

Ovaj Kvartalni izveštaj se odnosi na period od 1. januara do 31. marta 2017. godine i sadrži prikaz napretka i rezultata, najnovije informacije o pitanjima koja se odnose na upravljanje i koordinaciju, pregled ključnih rizika i problema, kao i pitanja kvaliteta i održivosti, uvid u ključne ciljeve u narednom kvartalu i odeljak o naučenim lekcijama. U aneksima je dat detaljan uvid u konkretne

aktivnosti preduzete u okviru Programa. Aneks VI predstavlja sastavni deo ovog Izveštaja i u njemu je dat kratak prikaz ostvarenog napretka u odnosu na indikatore u Matrici logičkog okvira Programa.

SKRAĆENICE	2
REZIME	3
PREGLED NAPRETKA I REZULTATA	6
POLITIČKI I PROGRAMSKI KONTEKST	6
NAPREDAK U OSTVARIVANJU CILJEVA I REZULTATA.....	7
UPRAVLJANJE I KOORDINACIJA	24
FINANSIJE	24
NABAVKE I BESPOVRATNA POMOĆ.....	25
LJUDSKI RESURSI	25
LOGISTIKA I BEZBEDNOST.....	26
RIZICI I PROBLEMI	26
KVALitet i ODRŽIVOST.....	27
PROVERA KVALITETA UNOPS SRBIJE	27
KONTROLA KVALITETA	27
NAUČENE LEKCIJE.....	28
ODRŽIVOST.....	27
PLAN RADA.....	28

Pregled napretka i rezultata

Politički i programski kontekst

Socijalno uključivanje

Vlada Republike Srbije je formirala Koordinaciono telo za praćenje realizacije Strategije za socijalno uključivanje Roma i Romkinja, koje čine visoki zvaničnici Vlade a kojim predsedava zamenica predsednika Vlade Zorana Mihajlović.¹

Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva (SIPRU) je objavio istraživanje „Mapiranje usluga socijalne zaštite u nadležnosti jedinica lokalnih samouprava u Republici Srbiji“. Glavne prepreke koje su utvrđene u istraživanju odnose se na nedostatak opštinskih sredstava za razvoj održivih usluga socijalne zaštite, nedostatak licenciranih pružalaca usluga i ograničen pristup socijalnim uslugama, naročito u ruralnim sredinama. Poboljšanje kriterijuma za raspodelu opredeljenih sredstava u okviru postojećeg pravnog okvira identifikovano je kao osnovni preduslov za unapređenje sistema socijalne zaštite u Srbiji². Evropski PROGRES će, u saradnji sa SIPRU i Ministarstvom rada, zapošljavanja, boračkih i socijalnih pitanja, u okviru aktivnosti³ koji se bave vertikalnom koordinacijom između Vlade i lokalnih samouprava, razmotriti nalaze istraživanja, i pokušati da pruži preporuke za prevazilaženje identifikovanih prepreka.

Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja je potpisalo ugovore sa 123 LSU o namenskim transferima sredstava namenjenim razvoju postojećih i uspostavljanju novih usluga socijalne zaštite. Vlada RS je izdvojila 700 miliona RSD u ovu svrhu, što predstavlja povećanje od više od 50% u odnosu na 2016. godinu.⁴

Nacionalna služba za zapošljavanje (NSZ) je objavila javne pozive i konkurse za sve aktivne mere zapošljavanja u 2017. godini. Vlada RS je izdvojila 2,8 milijardi RSD za te aktivnosti, kojima bi trebalo da bude obuhvaćeno 130.000 nezaposlenih korisnika, s posebnim akcentom na ugrožene grupe, kao i opštine koje se nalaze na nižem stepenu razvijenosti⁵.

Konkurentnost

Ministarstvo privrede objavilo je nekoliko važnih javnih poziva: za projekte koji pružaju podršku razvoju poslovne infrastrukture (365 miliona dinara) i tehničku dokumentaciju (140 miliona dinara); za unapređenje lokalne i regionalne infrastrukture; za razvoj preduzetništva (600 miliona dinara); za pokretanje poslovanja (150 miliona dinara); i za pružanje podsticaja za direktnе investicije. Pozivi su osmišljeni kako bi stimulisali ekonomski aktivnosti, ujedno usmeravajući fokus na domaće investitore i preduzetnike i podršku manjim investicionim projektima, naročito u nedovoljno razvijenim oblastima⁶.

---

¹ <https://goo.gl/PwBcGD>

² <https://goo.gl/2P9iD9>

³ Aktivnost 2.6 Razvoj politika i/ili administrativnih propisa vezanih za vertikalnu koordinaciju između Vlade i lokalnih samouprava u saradnji sa resornim ministarstvima i zainteresovanim stranama

⁴ <http://www.mnrzs.gov.rs/cir/aktuelno/item/7936-ugovori-o-namenskim-transferima-iz-oblasti-socijalne-zastite>

⁵ <https://goo.gl/eIYO9H>

⁶ Detalji javnih poziva dostupni su na zvaničnoj internet stranici Ministarstva privrede:

<http://www.privreda.gov.rs/kategorija/aktivnosti/javni-pozivi/>

Evropska komisija je objavila Konkurs za najbolje, najoriginalnije i najkreativnije projekte, inicijative ili programe u oblasti razvoja preduzetništva – Evropske nagrade za promociju preduzetništva (*European Enterprise Promotion Awards (EEPA)*).⁷

Napredak u ostvarivanju ciljeva i rezultata

Evropski PROGRES je napredovao u ostvarenju konkretnih ciljeva vezanih za omogućavanje investicija u infrastrukturu i industriju, unapređenje konkurentnosti i otvaranje novih radnih mesta.

Zahvaljujući podršci preduzetništvu sada je omogućeno pokretanje 79 preduzeća u vlasništvu žena, mlađih i pripadnika ranjivih grupa. U novopokrenutim firmama je tokom prvih meseci rada otvoreno skoro 100 novih radnih mesta. Samo tokom izveštajnog perioda je, zahvaljujući pomoći mikro, malim i srednjim preduzećima, omogućeno otvaranje 22 nova radna mesta.

Rezultati podrške preduzetništvu i MSP

Tokom ovog perioda je potvrđen značaj planske i tehničke dokumentacije pri obezbeđivanju ulaganja u razvoj socijalne i/ili ekomske infrastrukture. Evropski PROGRES je zabeležio prvi slučaj LSU kojoj je donator odobrio sredstva na osnovu razvijenog plana – Bojnik je na osnovu Plana detaljne regulacije od Ministarstva privrede dobio donaciju od 1,5 miliona RSD za izradu tehničke dokumentacije za infrastrukturno opremanje Agrobiznis zone.

U okviru Programa kreirana je baza projekata „spremnih za izgradnju“ u vrednosti od 33 miliona evra. Brojni slučajevi u kojima su LSU pregovaraile ili obezbedile sredstava za ove projekte deluju ohrabrujuće. Ministarstvo privrede je, u ovom periodu, odobrilo 70 miliona dinara za prvu fazu izgradnje obilaznice kod Industrijske zone u Vranju, a na osnovu tehničke dokumentacije sačinjene tokom sprovođenja EU PROGRESa, programa koji je prethodio Evropskom PROGRESu.

Devet od 26 projekata unapređenja podsticajnog okruženja za poslovanje, za koje je Ministarstvo privrede odobrilo sredstva, potiče iz LSU obuhvaćenih Evropskim PROGRESom⁸, dok od 40 projekata

⁷ Detalji poziva dostupni su na: <http://www.privreda.gov.rs/konkurs-evropske-komisije-za-najbolju-ideju-u-oblasti-preduzetnistva/>

⁸ Rezultati poziva dostupni su na zvaničnoj internet stranici Ministarstva Privrede:

<http://www.privreda.gov.rs/ministarstvo-privrede-pomaze-26-gradova-i-opština-u-opremanju-poslovnih-zona/>

tehničke dokumentacije, 18 je iz programskih opština⁹. Sedam od 20 LSU Srbije koje su najviše unapredile elektronsko izdavanje građevinskih dozvola se takođe nalaze u Području odgovornosti Evropskog PROGRESa. Takvi rezultati mogu ukazivati na to da su potrebe u ovim LSU značajne, ali i na posvećenost Vlade razvoju nedovoljno razvijenih područja. Oni, međutim, takođe ukazuju na to da ove LSU imaju određene kapacitete za razvoj projekata sa ekonomskim potencijalom, koji se u određenoj meri mogu pripisati Evropskom PROGRESu i prethodećim intervencijama koje su finansirale Evropska unija i Vlada Švajcarske.

Rezultat 1

Ojačano lokalno upravljanje i kapaciteti za planiranje i upravljanje uvođenjem novih ili poboljšanjem/ukidanjem postojećih postupaka i procesa u skladu sa načelima dobrog upravljanja Program je započeo procenu efekata 16 projekata podrške lokalnim poreskim upravama za koje je dodelio bespovratna sredstva. Analiza prve četiri opštine, u poređenju sa podacima iz 2015. koji predstavljaju osnovnu odrednicu, ukazuje na to da su one povećale prihode od lokalnih poreza za 11 miliona dinara ukupno, odnosno za 11% u proseku.

Do sada je izrađeno 20 Planova detaljne regulacije (PDR) kojima je ukupno obuhvaćeno 686 hektara, od čega je izrada osam Planova¹⁰ okončana tokom ovog kvartala¹¹ - pet PDR¹² se odnose na razvoj industrijskih zona i obezbeđuju preduslove za investicije, dok dva u Surđulici i jedan u Ivanjici predstavljaju temelj za valorizaciju i očuvanje prirodne i kulturne baštine i razvoj turizma. Planovi sadrže dovoljno (tehničkih) elemenata za planiranje investicija, kao i pravne preduslove za rešavanje imovinskih pitanja.

U cilju unapređenja kvaliteta PDR, Evropski PROGRES je obezedio da razvijeni planovi sadrže „Program infrastrukturnog opremanja građevinskog zemljišta obuhvaćenog planom detaljne regulacije“. Ovaj se pristup već pokazao korisnim – Bujanovac je iskoristio podatke iz ovog dela PDR industrijske zone prilikom pripreme prijave za tekući Javni poziv za prijavu projekata za infrastrukturno opremanje industrijskih zona koji je raspisalo Ministarstvo privrede. Deset od jedanaest Geografskih informativnih sistema (GIS) je u funkciji nakon transfera osnovnih raspoloživih prostornih podataka¹³. Zahvaljujući saradnji koju je Program uspostavio sa Republičkim geodetskim zavodom (RGZ), LSU korisnice grantova za uspostavljanje GIS-a, dobro su mogućnost i da besplatno pristupe katastarskim podacima. Program namerava da dalje razvija ovaj odnos kako bi obezbedila održivost GIS projekata. Program je takođe sačinio Nacrt pravilnika o korišćenju opreme za GIS, u kome su propisana pravila i načela korišćenja opreme za GIS, zaštite podataka i njihovog obelodanjivanja i rentabilnog održavanja. Ovaj pravilnik bi trebalo da doprinese transparentnom, efikasnom i održivom korišćenju GIS-a¹⁴.

Reforme lokalnog upravljanja su dale prve rezultate. Kada je reč o poboljšanju lokalnih mehanizama odgovornosti, Vlasotince, Prijepolje i Crna Trava su usvojili Odluke o formiranju radne grupe za razvoj ljudskih resursa, dok je Crna Trava pored toga usvojila i Plan stručnog razvoja zaposlenih. Usvojeni

---

⁹ Rezultati poziva dostupni su u zvaničnoj internet stranici Ministarstva Privrede: <http://www.privreda.gov.rs/40-lokalnih-samouprava-dobilo-podrsku-od-1399-miliona-dinara-za-pripremu-projekata/>

¹⁰ Po dva PDR u Surđulici i Gadžinom Hanu i po jedan PDR u Raškoj, Bojniku, Ivanjici i Tutinu

¹¹ Od sačinjenih PDR će koristi imati još šest opština: Ivanjica, Gadžin Han, Raška, Surđulica, Tutin i Bojnik

¹² Dva PDR u Gadžinom Hanu i po jedan PDR u Raškoj, Bojniku, i Tutinu

¹³ U sledećim LSU: Novi Pazar, Sjenica, Raška, Prokuplje, Bela Palanka, Leskovac, Merošina (u partnerstvu sa Aleksincem), Surđulica, Kuršumlija i Vranje

¹⁴ Nacrt pravilnika je dostupan u Aneksu I, Prilog 1.1

propisi će unaprediti upravljanje ljudskim resursima LSU u skladu sa novousvojenim Zakonom o zaposlenima u autonomnim pokrajinama i jedinicama lokalne samouprave.

Napori koji se ulažu u razvoj stalnih kapaciteta za dobro upravljanje u opštinama su za rezultat imali usvajanje Odluka o formiranju radne grupe za dobro upravljanje u Vranju, Vlasotincu, Beloj Palanci, dok je Blace formiralo Savetodavno telo za dobro upravljanje. Uspostavljeni institucionalni okvir će omogućiti horizontalno učenje sprovođenja načela DU među članovima ovih tela, dok bi službenici zaduženi za DU trebalo da igraju istaknutiju ulogu u pripremi budućih infrastrukturnih projekata u opštinama.

Nakon uspostavljanja lokalnih ženskih odborničkih mreža (ŽPM) u deset opština, nastavljen je intenzivni rad na jačanju njihovih kapaciteta i zagovaranju rodne ravnopravnosti na lokalnom nivou. Svih deset lokalnih ŽPM su usvojile godišnje planove rada za 2017. godinu, koji se prvenstveno usredstređuju na ekonomsko osnaživanje žena, kao i na borbu protiv nasilja nad ženama.

Osamnaest projekata podrške lokalnim Mechanizmima za rodnu ravnopravnost (MRR) su dali prve rezultate. U oblasti institucionalnog jačanja i promocije rodne ravnopravnosti, 67 donosilaca odluka je produbilo svoje znanje o rodnoj ravnopravnosti. Kada je reč o javnom i reproduktivnom zdravlju, 41 žena je unapredila svoje znanje o javnom zdravlju, pri čemu su njih 22 pripadnice ugroženih grupa po više osnova, dok je 103 mladih ljudi unapredilo svoje znanje o reproduktivnom zdravlju i HIV. U pogledu ekonomskog osnaživanja žena, 124 žene su unapredile svoje menadžerske veštine, njih 24 u oblasti preduzetništva i samozapošljavanja, a njih 100 u oblasti poljoprivrede.

Aktivnosti

1.1 Podrška LSU da razvijaju kapacitete za planiranje i realizaciju kapitalnih investicija

Planovi kapitalnih investicija

Brus je usvojio Plan kapitalnih investicija (PKI), što znači da je odobreno dvanaest¹⁵ od 15 PKI sačinjenih uz tehničku pomoć (TP) Programa. Program pruža pomoć Preševu i Vranju u izradi svojih planova, a PKI Medveđe se prevodi na albanski i zatim će biti podnet na razmatranje.

Podrška lokalnim poreskim upravama

Program je priveo kraju analizu efekata bespovratne pomoći dodeljene lokalnim poreskim upravama u prve četiri opštine. Analiza će biti završena u drugom kvartalu 2017.

1.2 Pomoć opštinama u stvaranju urbanističkih uslova za razvoj infrastrukture

Planovi detaljne regulacije

Sledi prikaz statusa 31 PDR čija je izrada u toku zahvaljujući bespovratnoj pomoći odobrenoj 21 LSU:

- Trinaest PDR¹⁶ je sačinjeno i usvojeno od strane skupština LSU
- Sedam PDR¹⁷ je sačinjeno i nalazi se u postupku usvajanja
- Sedam (nacrta) PDR¹⁸ se nalazi u postupku javne rasprave
- Četiri PDR¹⁹ se nalazi u postupku izrade

¹⁵ PKI su usvojile lokalne skupštine Aleksinca, Bujanovca, Nove Varoši, Novog Pazara, Raške, Sjenice, Vladičinog Hana, Vlasotinca i Bele Palanke

¹⁶ Bela Palanka, Bojnik, Knjaževac, Leskovac, Sviljig, Vlasotince, Vranje, dva PDR u Babušnici, dva PDR u Brusu, jedan od dva PDR u Ivanjici i jedan od dva PDR u Surdulici

¹⁷ Novi Pazar, Merošina, Tutin, jedan od tri PDR u Raškoj, jedan od dva PDR u Surdulici, dva PDR u Gadžinom Hanu

¹⁸ Dva PDR u Blacu, dva PDR u Bujanovcu, jedan od dva PDR u Ivanjici, dva od tri PDR u Raškoj

Dokumentacija projekta bespovratne pomoći za PDR Prijepolja nije bila potpuna te je Opštinska komisija za planiranje vratila nacrt PDR autoru na doradu. Program će pratiti razvoj događaja i prokomentarisati nacrt PDR kada bude pripremljen.

Uspostavljanje Geografskih informacionih sistema (GIS) u 11 LSU

Sledi pregled statusa 11 projekata uvođenja GIS za koje je dodeljena bespovratna pomoć:

- Hardverske i softverske komponente GIS nabavljene tokom prethodnog kvartala su instalirane i GIS su uspostavljeni i funkcionišu u devet LSU²⁰, dok se radi na unapređenju postojećih GIS u Kuršumliji i Aleksincu (u partnerstvu sa Merošinom)
- Uvođenje GIS u Preševu je odloženo zbog nedostatka prostora za centar GIS. Ova pitanja bi trebalo da budu rešena tokom aprila 2017.
- Sjenica i Vranje su sačinili nacrte protokola o podacima koje treba da potpišu ustanove – članice GIS, kao tehničkog dela institucionalnog okvira potrebnog za efikasno funkcionisanje GIS.

Program je sačinio Nacrt pravilnika o korišćenju opreme za GIS²¹ na srpskom jeziku, kako bi svim LSU obuhvaćenih Programom – kako sadašnjim tako i budućim korisnicama bespovratne pomoći za uvođenje GIS – obezbedio opšte i konkretnе smernice o sprovоđenju GIS, uključujući osetljive aktivnosti, poput prikupljanja podataka na terenu, zaštite podataka, pitanja privatnosti, političkih aspekata, transparentnosti i obelodanjivanja informacija. Pravilnik takođe sadrži odredbe o odgovornom korišćenju opreme u smislu zajedničkih obaveza i rentabilnog održavanja.

Projekat upravljanja destinacijom Golija

Prednacrti PDR za infrastrukturne koridore u Parku prirode Goliji su pripremljeni i javni uvid u iste je tokom februara 2017. uspešno organizovan u svih pet LSU.²² Autori će tokom naredna tri meseca nastaviti rad na pripremi nacrta PDR.

Memorandum o razumevanju između projektnih partnera, Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacija (MTTT) i Grada Kraljeva, koji je pripremljen u oktobru 2016. a koji je u decembru potpisao Grad Kraljevo, prosleđen je MTTT 31. marta. Ministarstvo je pisanim putem potvrdilo da će sufinansirati studijsku posetu. Ugovor sa konsultantskom kućom koja će sačiniti studiju modela upravljanja sklopljen je 31. marta 2017.

1.3 Tehnička pomoć LSU da unaprede postupke i procese ugovaranja, upravljanja ugovorima, praćenja i evaluacije infrastrukturnih projekata

Program je organizovao dva kruga obuke na radu, u januaru i martu 2017, za 56 predstavnika (30 (54%) muškaraca i 26 (46%) žena) 18 LSU koje su potpisale sporazume o bespovratnoj pomoći za lokalne infrastrukturne projekte. Oni su pohađali obuku o praktičnoj primeni FIDIC ugovora, pripremi tenderskih dosjeva sa posebnim FIDIC uslovima ugovora o radovima i ulozi inženjera. Povratne informacije dobijene od učesnika su i dalje pozitivne, prvenstveno jer je obuka sadržala analizu praktičnih priprema, uključujući nekih zasnovanih na osamnaest tekućih infrastrukturnih projekata.

1.4 Podrška opštinama da ojačaju svoje kapacitete za dobro upravljanje i uvedu strukturne reforme upravljanja

Lokalne reforme upravljanja

---

¹⁹ Prijepolje, Lebane i dva PDR u Sjenici

²⁰ Novi Pazar, Sjenica, Raška, Prokuplje, Bela Palanka, Leskovac, Merošina (u partnerstvu sa Aleksincem), Surdulica i Vranje

²¹ Nacrt Pravilnika dostupan je kod Evropskog PROGRESa

²² Raška, Sjenica, Ivanjica, Novi Pazar i Kraljevo

Program se u okviru napora uloženih u unapređenje lokalnog upravljanja intenzivno konsultuje sa 15 LSU u sledećim oblastima:

- Odgovorno upravljanje javnom imovinom: Program je razmatrao pružanje podrške šest LSU²³ ali je analiza potvrdila da bi njegova pomoć bila od značaja trima opština²⁴. Sačinjena su i zainteresovanim LSU ponuđena dva modela opštinskih odluka o upravljanju javnom imovinom
- Lokalni mehanizmi odgovornosti: Program je sačinio model Odluke o formiranju radne grupe za razvoj upravljanja ljudskim resursima, kao i jednogodišnji Akcioni plan Radne grupe zadužene za upravljanje ljudskim resursima, koji je u skladu sa zakonskim obavezama i politikom vezanom za upravljanje ljudskim resursima. Pored tri LSU koje su već usvojile model Odluke, u toku su konsultacije o tom modelu u još tri LSU²⁵.
- Program je pokrenuo konsultacije sa dve LSU o načinima unapređenja učešća građana i sa dvema opština o koordiniranom planiranju (efikasnosti)²⁶.
- Transparentnost: aktivnosti su usredsređene na obuke i Plan sprovođenja Smernica za izradu veb prezentacija organa državne uprave i jedinica lokalne samouprave i uspostavljanje usluga e-uprave. Vlasotince je prva opština obuhvaćena Programom koja je sačinila ovaj Plan²⁷.

Centri kompetentnosti za dobro upravljanje

Peta obuka o DU i načelu nediskriminacije održana je u Aranđelovcu 22-24. februara, a poхађalo ju je 26 predstavnika LSU (20 muškaraca i šest žena). Obuci su prisustvovali predstavnici kancelarija Poverenice za zaštitu ravnopravnosti i Zaštitnika građana. Osnovne teme diskusije su ukazale na opštu nesigurnost i nedostatak iskustva u sprovođenju ovog načela na lokalnom nivou. Sa druge strane, obuka pružila je učesnicima i učesnicama značajan uvid u relevantne aspekte primene ovog načela, ujedno im omogućavajući da testiraju novostečeno znanje na konkretnim primerima. Trening je ohrabrio učesnike i učesnice i da teže sticanju boljeg razumevanja važnosti promovisanja ljudskih prava u razvojnim politikama i praksama, kao i značaja borbe protiv svih vidova diskriminacije u svakodnevnom radu i životu. Konačno, šesta obuka u DU je zakazana za 22-24. april, a potvrđena je i studijska poseta Švajcarskoj tokom treće nedelje juna.

Program je pripremio dva modela odluke o institucionalizaciji centara kompetentnosti za DU u LSU: Odluku o formiranju savetodavnog tela, koju treba da usvoji veće LSU i Odluku o formiranju radne grupe za dobro upravljanje, koju treba da usvoji gradonačelnik/predsednik opštine. Pored toga je sačinjen Nacrt pravilnika o radu savetodavnog tela. Institucionalizacija je pokrenuta, a njeno okončanje se очekuje u trećem kvartalu 2017. Poseta švajcarskih stručnjaka je organizovana 22-24. februara i tom su prilikom predstavljeni dosadašnji rezultati i dogovorenji dalji planovi za sprovođenje lokalnih reformi, izradu skupa alata za DU i poslednju obuku (test) koja će se održati u aprilu 2017.

1.5 Institucionalni razvoj lokalnih mehanizama za rodnu ravnopravnost

U toku je sprovođenje 18 projekata kojima se podržavaju lokalni MRR, od čega je jedan, u Ivanjici, u procesu operativnog zatvaranja, dok se zatvaranje ostalih projekata очekuje u narednom kvartalu.

Pored prvih rezultata, u okviru projekata je sproveden čitav niz aktivnosti. MRR u Ivanjici je organizovao likovni konkurs o rodnoj ravnopravnosti u kontekstu evropskih integracija, i nagradio 12 kandidata (devet dečaka i tri devojčice) čiji su se radovi našli na kalendaru. MRR u Raškoj je organizovao niz aktivnosti radi povećanja svesti o rodno zasnovanom nasilju, uključujući pozorišnu

²³ Priboj, Raška, Tutin, Vranje, Kuršumlija i Vladičin Han

²⁴ Priboj, Raška i Tutin

²⁵ Bojnik, Blace i Novi Pazar

²⁶ Učešće: Knjaževac, Babušnica; Efikasnost: Raška i Bela Palanka

²⁷ Ova je aktivnost povezana sa Aktivnošću 2.6

predstavu kojoj je prisustvovalo više od 100 žitelja opštine. MRR u Sviljigu i opštinska uprava su pripremili Poziv za nabavku poljoprivrednih sirovina kako bi podržali ugrožene grupe, naročito žene. Ukupno 27 žena će kroz nabavku sirovina dobiti priliku da poveća prihode svojih domaćinstava.

1.6 Jačanje kapaciteta i razvoj veština zagovaranja rodne ravnopravnosti zaposlenih u LSU

Obuka odbornica i odbornika u cilju produbljivanja njihovog znanja o rodnoj ravnopravnosti u srpskom kontekstu i ulozi parlamentaraca u nadzoru politike i zakona iz rodne perspektive održana je 27-28. februara 2017. u Nišu. Pohađali su je predstavnici i predstavnice 23 LSU u PO Evropskog PROGRESa (24 odbornice i 17 odbornika) kao i sedam odbornica Grada Niša. Ovom skupu su takođe prisustvovali predstavnice nacionalne Ženske parlamentarne mreže i Koordinacionog tela za rodnu ravnopravnost.

Aktivnosti u narednom periodu će obuhvatati obuku osmišljenu posebno za ŽPM koja će se usredsrediti na pitanja zagovaranja i rodno osetljivo budžetiranje.

Angažovana je konsultantkinja za rodnu ravnopravnost koja će LSU pružati pomoć u reviziji Lokalnih akcionih planova rodne ravnopravnosti i utvrđivanju inicijativa za saradnju između MRR i uspostavljenih lokalnih ŽPM.

1.7 Rodno osetljivo budžetiranje (ROB)

Program je analizirao budžete LSU za 2017. godinu kako bi procenio efekte ranije sprovedenih rodno osetljivih aktivnosti. Rezultati će biti dostupni tokom drugog kvartala 2017.

Rezultat 2

Konkurentnost lokalne privrede unapređena poboljšanjem poslovnog ambijenta i upravljačkih/organizacionih kapaciteta MSP/poljoprivrednih zadruga

Rad Programa na povezivanju DU sa infrastrukturnim projektima je doveo do usvajanja prvih propisa – Doljevac je usvojio odluku o pijaci. Evropski PROGRES je u okviru napora da olakša vertikalnu koordinaciju republičkih i lokalnih vlasti analizirao rezultate upitnika o sprovođenju Smernica za izradu veb prezentacija organa državne uprave i jedinica lokalne samouprave i uspostavljanje usluga e-uprave. Analiza je pokazala da se primena Smernica s aspekta bezbednosti i e-usluga suočava sa izazovima i ukazala je na potrebu osavremenjivanja opreme, harmonizacije procesa i imenovanja stručnjaka za IT sa jasno definisanim ulogom i obavezama. Zaključci izvedeni na osnovu upitnika će biti uvršćeni u propise koji će biti sačinjeni tokom daljeg procesa.

U okviru podrške ženskom preduzetništvu, 44 žene su registrovale svoje firme, pet više nego u prethodnom kvartalu, i prošle obuku o vođenju poslovanja. Prema evaluaciji sprovedenoj pre i posle obuke, korisnice i korisnici su znatno produbili opšte znanje (u procentima: žene između 33,8% i 97,9% a mladi između 45% i 98,4%). Pored 44 vlasnica preduzeća je do sada zaposleno 19 ljudi (devet više nego u prethodnom kvartalu).

Četrdeset glavnih projekata pripremljenih uz podršku Evropskog PROGRESa predstavlja skup projekata „spremnih za izgradnju“ u vrednosti od 29 miliona evra. Do sada je 15 LSU²⁸ iskoristilo projekte u prijavama koje su podnele Kancelariji za upravljanje javnim ulaganjima, Ministarstvu privrede, Ministarstvu rudarstva²⁹ i CFCU za sredstva u iznosu od 8.673.000 evra. Sviljig, Gadžin Han, Bela Palanka i Merošina su primili pozitivne odluke o finansiranju radova, koji se svi odnose na

²⁸ Prikaz je dostupan u Aneksu II, Prilog 2.3

²⁹ Projekti energetske efikasnosti

unapređenje energetske efikasnosti u javnim objektima – ukupna vrednost ovih investicija iznosi 1.555.000 evra. Gadžin Han će rekonstruisati zgradu opštinske uprave, dok će Svrnjig, Bela Palanka i Merošina unaprediti energetsku efikasnost u školama. Radovi u Svrnjigu se već otpočeli, a tender za radove u Gadžinom Hanu je objavljen³⁰.

Tehnička dokumentacija za zaštitu od erozije i bujica u slivovima Jablanice, Pčinje i Vlasine je pripremljena, čime su stvoreni preduslovi za sprovođenje radova koji će doprineti smanjenju rizika od poplava u 11 LSU³¹. Ukupna vrednost ovog ulaganja je procenjena na četiri miliona evra, a njime će se finansirati izgradnja 27 anti-erozivnih pregrada, pošumljavanje 3.250 hektara, zatravljivanje 950 hektara i postavljanje 13 kilometara biotehničkih barijera.

Projekat unapređenja efikasnosti elektronskog sistema za izdavanje građevinskih dozvola (ESIGD), koji se sprovodi u partnerstvu sa Nacionalnom alijansom za lokalni ekonomski razvoj (NALED) nastavio je da daje rezultate: sedam LSG obuhvaćenih Evropskim PROGRESom spada među 20 LSU u Srbiji koje su postigle najveći napredak u elektronskom izdavanju dozvola, dok je Brus proglašen opštinom koja je u najvećoj meri povećala broj elektronski izdatih dozvola (za 66%)³². Udeo zahteva koji su odbijeni jer ne ispunjavaju uslove i udeo usaglašenih zahteva u ukupnom broju podnetih zahteva nastavio je da opada, dok je udeo rešenih i pozitivno rešenih zahteva nastavio da raste. Pored toga, osam od 17 LSU kojima je pružena pomoć su ostvarile napredak u postavljanju planskih dokumenata u Centralni registar planskih dokumenata³³.

Podrška Evropskog PROGRESa mikro, malim i srednjim preduzećima (MMSP) ostvaruje rezultate. Nakon opremanja 11 MSP je otvoreno 22 nova radna mesta – osam na jugu a 14 na jugozapadu Srbije³⁴. Nakon što je pribavilo sertifikat Standarda Britanskog maloprodajnog konzorcijuma (BCR) tokom prethodnog perioda, ivanjičko preduzeće za preradu voća Flora može da plasira svoje proizvode na britanskom tržištu i ugovara njihovu prodaju, čime će tokom 2017. godine povećati izvoz džemova i pirea od malina na tržištima Velike Britanije i EU za više od devet miliona RSD. Ovo preduzeće takođe pregovara o izvozu svojih proizvoda maloprodajnim lancima u Rusiji i SAD, što bi moglo dodatno da poveća njegov izvoz. Sedam preduzeća korisnika je dobilo sertifikat da ispunjava Standard ISO 9001 o sistemu upravljanja kvalitetom, što bi trebalo da dovede do povećanja njihovog izvoza za najmanje 10%. Ova MSP će pored toga biti kvalifikovana da učestvuju na lokalnim tenderima te se очekuje da će povećati svoje prihode za još najmanje 10%.

---

³⁰ Prikaz je dostupan u Aneksu II, Prilog 2.3

³¹ Lebane, Medveđa, Vlasotince, Crna Trava, Babušnica, Surđulica, Gadžin Han, Bela Palanka, Trgovište, Bujanovac i Vranje

³² Pregled napretka postignutog u sprovođenju e-dozvola u LSU je dostupan u Aneksu II, Prilog 2.1

³³ Statistike u vezi sa izdavanjem građevinskih dozvola u opštinama Evropskog PROGRESa su dostupne u Aneksu II, Prilog 2.2

³⁴ Pregled podrške MMSP je dostupna u Aneksu II, Prilog 2.5

Korisnici podrške za MMSP su već počeli da primenjuju mere društveno odgovornog poslovanja, predviđene odobrenim predlozim projekata, a ključni rezultati obuhvataju: deset radionica o proizvodnji torti i kolača u Dnevnom boravku za decu i omladinu sa posebnim potrebama u Vranju; dve ekološke radionice o upravljanju otpadom za srednjoškolce i srednjoškolke u Knjaževcu; donaciju IT opreme osnovnoj školi i Domu zdravlja u Blacu, kao i igračaka za vrtić i odeće za Dom za smeštaj odraslih lica u Blacu; 1.780 torti i kolača je isporučeno privremenim centrima za prihvat migranata i izbeglica u Preševu i Bujanovcu; klupe i kante za đubre su donirane za park u Raškoj, a torte i kolači i računarska oprema Udruženju za pomoć deci ometenoj u razvoju u Raškoj; donirana je odeća i rekonstruisani školski toaleti u Novom Pazaru; rekonstruisan je lokalni sportski teren u Brodarevu-Prijepolju i izgrađen paviljon u lokalnom parku u Ivanjici.³⁵

Okončana je isporuka mehanizacije Međuopštinskoj uniji poljoprivrednih udruženja iz Novog Pazara. Devedeset i sedam poljoprivrednih mašina je isporučeno 37 poljoprivrednih udruženja koja okupljaju 334 poljoprivredna domaćinstva u Novom Pazaru, Sjenici i Tutinu. Sva isporučena oprema se već koristi za prolećnu setvu. Mehanizacija za zemljoradnju, uzgoj žitarica i proizvodnju stočne hrane će dovesti do povećanja produktivnosti, količine i kvaliteta stočne hrane, kao i do smanjenja troškova primarne proizvodnje, što će za rezultat imati povećanje proizvodnje mleka i mesa za najmanje 30%.

I dalje se ostvaruju neki od projektovanih efekata sporazuma o bespovratnoj pomoći sa Turističkim klasterom „Stara Planina“. Broj turista u deset malih turističkih domaćinstava, članova klastera, povećao se za 12% u prvom kvartalu 2017. u poređenju sa 760 turista u istom periodu prešle godine.

Aktivnosti

2.1. Tehnička pomoć LSU da unaprede podsticajni poslovni ambijent

Sprovođenje projekta podrške ESIGD koji se sprovodi u saradnji sa NALEDom je napreduovalo: organizovano je 15 mentorskih poseta kako bi se pomoglo relevantnim odeljenjima LSU i javno komunalnih preduzeća (JKP) u primeni jedinstvenog postupka i radi ocene interne organizacije i sistematizacije samih odeljenja. Završni izveštaj će biti sačinjen do kraja aprila.

Uz podršku Programa, 30 LSU unelo je podatke u Portal konkurentnosti. Uprkos brojnim pokušajima Programa da im pruži pomoć, Vladičin Han, Preševo, Tutin i Brus nisu postavili dovoljno podataka potrebnih za izračunavanje njihovog indeksa konkurentnosti. Program je počeo da priprema izveštaj u kojem će biti dat uvid u trendove konkurentnosti – ovaj će dokument biti predstavljen u okviru Godišnjeg izveštaja u julu 2017.

2.2. Podrška pripremi tehničke dokumentacije i tenderskih paketa za dva odabrana međuopštinska i najmanje 35 lokalnih projekata ekonomski i društvene infrastrukture

Projekat prevencije poplava na jugu i jugozapadu Srbije: Tehnička dokumentacija za zaštitu od erozije i bujica u slivovima Jablanice, Pčinje i Vlasine je sačinjena i predata Srbijavodama. Ova tehnička dokumentacija omogućava Srbijavodama, kao „investitoru“, da sproveđe utvrđene radove na zaštiti od erozije, koji obuhvataju izgradnju 27 anti-erozivnih pregrada, pošumljavanje 3.250 hektara, zatravljivanje 950 hektara i postavljanje 12,8 kilometara biotehničkih barijera. Konkretno:

---

³⁵ Pregled aktivnosti korporativne društvene odgovornosti koje će biti sprovedene dostupan je u Aneksu II, Prilog 2.6

- Sliv Jablanice (Lebane, Medveđa): izgradnja deset anti-erozivnih pregrada, pošumljavanje 500 hektara i zatravljivanje 380 hektara i postavljanje 4,7 km biotehničkih pregrada - radovi procenjene vrednosti 1.010.000 evra
- Sliv Vlasine (Vlasotince, Crna Trava, Babušnica, Surdulica, Gadžin Han, Bela Palanka): izgradnja deset anti-erozivnih pregrada, pošumljavanje 1.780 hektara i zatravljivanje 310 hektara i postavljanje 3,4 km biotehničkih barijera procenjene vrednost 1.750.000 evra
- Sliv Pčinje (Trgovište, Bujanovac, Vranje): izgradnja sedam anti-erozivnih pregrada, pošumljavanje 970 hektara i zatravljivanje 260 hektara i postavljanje 4,7 km biotehničkih barijera - radovi procenjene vrednosti 1.240.000 evra.

Konsultantska kuća je u martu 2017. završila Preliminarni izveštaj o hidrauličkoj analizi s opisom hidrauličkog modela, koji predstavlja deo Opšteg projekta sa preliminarnom studijom izvodljivosti za regulaciju Južne Morave.

2.3 Finansijska i tehnička podrška sproveđenju najmanje dva projekta koja doprinose društveno-ekonomskom razvoju (od kojih će bar po jedan sprovesti Program i CFCU)

Projekti izgradnje bloka bolnice u Vranju i zgrade hitne pomoći Doma zdravlja u Novom Pazaru: Sektor za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava EU Ministarstva finansija (CFCU) je 6. februara 2017. objavio tenderske dosjeee za radove planirane u okviru projekata izgradnje bloka bolnice u Vranju i zgrade hitne pomoći Doma zdravlja u Novom Pazaru. Program je pomogao KEI i CFCU da pripreme prezentacije za posete lokacijama i organizovao je posete lokacijama u Novom Pazaru odnosno Vranju 23. odnosno 24. februara 2017. Evropski PROGRES je takođe pružio CFCU podršku u periodu kada je odgovarao na pitanja javnosti, a razjašnjenja su objavljena 24. marta, kao što je i bilo planirano. Tender se zatvara 6. aprila 2017.

Izgradnja anti-erozivnih struktura: Ugovaranje radova izgradnje 18 anti-erozivnih pregrada radi unapređenja prevencije poplava na jugu i jugozapadu Srbije je okončano; do kraja novembra je izvršena primopredaja Srbijavodama pet pregrada izgrađenih u slivu Raške, dok će primopredaja njih 13 u slivu Puste Reke biti izvršena u aprilu 2017.

2.4 Tehnička pomoć sproveđenju sporazuma o bespovratnoj pomoći za lokalne infrastrukturne projekte

Napredovalo je sproveđenje 18 lokalnih infrastrukturnih projekata za koje je odobrena bespovratna pomoć³⁶: potpisano je 15 ugovora o radovima između LSU i odabranih ponuđača, dok je žalbeni postupak u toku u pogledu tri tendera, u Priboru, Tutinu i Prijepolu. Tokom ovog kvartala je potpisano devet ugovora između LSU³⁷ i građevinskih preduzeća. Radovi su otpočeli na 13 lokacija³⁸, dok su u Bosilegradu i Ivanjici izvođači podneli zahteve za dozvole da otpočnu sa izvođenjem radova. Program bi u ovoj fazi mogao da razmotri prelazak sa metodologije bespovratne pomoći na neposredno sproveđenje u Priboru, Prijepolu i Tutinu ako tenderski postupci ne dovedu do potpisivanja ugovora o radovima do polovine maja 2017.

Iako je prvi kvartal 2017. predstavljao okvirni period do kojeg je trebalo da bude okončana evaluacija prijava podnetih u okviru javnih poziva za lokalne infrastrukturne projekte kojima upravlja CFCU³⁹, rezultati te evaluacije nisu bili dostupni 31. marta 2017.

2.5 Podrška LSU u razvoju lokalnih politika i/ili administrativnih propisa

³⁶ Pregled statusa je dostupan u Aneksu II, Prilog 2.4

³⁷ Brusa, Doljevac, Ivanjice, Bele Palanke, Bosilegrad, Vlasotinca, Leskovac, Babušnice i Crne Trave

³⁸ Brus, Doljevac, Bela Palanka, Vlasotince, Leskovac, Babušnica, Crna Trava, Sjenica, Kuršumlija, Vranje, Lebane, Surdulica i Babušnica

³⁹ Informacije dobijene od predstavnika CFCU na sastanku UOP održanom u Priboru 2. novembra.

Održani su prvi konsultativni sastanci u devet LSU⁴⁰. Dve su opštine⁴¹ sačinile propise u oblasti odgovornosti koje Program trenutno razmatra.

Program razmatra dokumentaciju za Bojnik (načelo odgovornosti i transparentnosti) vezanu za izradu Pravilnika o potrošnji novca prikupljenog od naplate priključenja na vodovodnu mrežu. Pored toga, Vlasotince i Bosilegrad su zatražili pomoć u utvrđivanju pristupa aspektima dobrog upravljanja⁴², te će im Program pružiti smernice u narednom kvartalu.

Partnerske LSU, čiji se infrastrukturni projekti odnose na energetsku efikasnost i rekonstrukciju, će se takođe usredsrediti i na načelo efikasnosti. Program radi na definisanju intervencija u toj oblasti sa pet LSU⁴³, koje će obuhvatati izračunavanje ušteda i formulisanje propisa o potrošnji tako formiranih ušteda.

2.6 Razvoj politika i/ili administrativnih propisa vezanih za vertikalnu koordinaciju između Vlade i lokalnih samouprava u saradnji sa resornim ministarstvima i zainteresovanim stranama

Program je u saradnji sa SIPRU i Direkcijom za elektronsku upravu Ministarstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu 8. i 9. februara za LSU na jugozapadu Srbije organizovao treću obuku u sprovođenju Smernica za izradu veb prezentacija organa državne uprave i jedinica lokalne samouprave i uspostavljanje usluga e-uprave. Ovu je obuku pohađalo 12 predstavnika osam LSU (deset muškaraca i dve žene).

Dve radionice - jedna o socijalnoj zaštiti, a druga o zaštiti životne sredine, su zakazane za 10-12. odnosno 19-21. april. Objavljen je konkurs za zaposlenje konsultanta za politiku socijalne zaštite dok se konsultant za politiku zaštite životne sredine angažuje po potrebi.

2.7 Podrška formiranju najmanje dva JPP za eksploataciju zemljišta ili objekata u vlasništvu LSU

Program je nastavio da pruža tehničku pomoć Raškoj, Knjaževcu i Surdulici u uspostavljanju javno privatnih partnerstava (JPP). Program je na osnovu povratnih informacija korisnika revidirao projekte JPP i modele ugovora o JPP i pružio razjašnjenja vezana za pravna i finansijska pitanja koja su oni postavili. Surdulica je u međuvremenu odlučila da se povuče iz projekta, kao posledica procene da bi sprovođenje projekta direktno od strane LSU bilo ekonomičnije. Projekti JPP bi trebalo do kraja aprila 2017. da budu završeni i dostavljeni na razmatranje državnoj Komisiji za javno privatno partnerstvo.

2.8 Podrška formiranju novih klastera MSP i postojećim klasterima MSP da razviju zajednički nastup na tržištu i prodor na strana tržišta uvođenjem međunarodnih standarda upravljanja kvalitetom

Sedam preduzeća privela su kraju proces sertifikacije i dobila Standard upravljanja kvalitetom ISO 9001. Još šest MSP prošlo je

kroz početnu kontrolu u okviru postupka sertifikacije: jedno za Međunarodni standard za kontrolu kvaliteta i bezbednosti prehrabnenih proizvoda, jedno za Analizu opasnosti i kritičnih kontrolnih tačaka – HACCP i tri za ISO 9001. Preduzeće Strela Kljajić iz Lebana će proces završiti u septembru jer sertifikacija Standarda dobre poljoprivredne prakse (*Global Gap*) obuhvata aktivnosti tokom sezone žetve u avgustu. Pokrenut je postupak sertifikacije HALAL standarda dvaju preduzeća.

---

⁴⁰ Vlasotince, Bojnik, Surdulica, Bosilegrad, Doljevac, Brus, Tutin, Priboj, Prijepolje

⁴¹ Doljevac – odluka o pijaci i Brus – nacrt raznih propisa.

⁴² Obe LSU u oblasti odgovornosti

⁴³ Crna Trava, Leskovac, Surdulica, Tutin i Prijepolje

Program je okončao nabavku i isporuku opreme 11 od 17 preduzeća kojima pruža podršku. Isporuka ostatka opreme je u toku i biće privedena kraju tokom drugog kvartala 2017.

2.9 Podrška poljoprivrednim proizvođačima da prođu na zajednička tržišta formiranjem zadruga, uvođenjem novih proizvodnih tehnologija i međunarodnih standarda o bezbednosti hrane

Tehnička pomoć za zaštitu oznaka geografskog porekla za pet tradicionalnih proizvoda je u toku. Program kontrole radi sertifikacije ovlašćenih korisnika za „sjenički sir“ i „sjeničku jagnjetinu“ je dogovoren sa tri preduzeća-korisnika a odobrili su ga i Akreditaciono telo Srbije i Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine. Okončane su laboratorijske analize „sjeničke strelje“ i „vlasinskog meda“ koje su potrebne za izradu elaborata oznaka geografskog porekla. U postupku pripreme je opšti deo elaborata za „ivanjički krompir“.

Dva poljoprivredna udruženjanabavila su deo poljoprivredne mašinerije, dok su još dva sprovela tendere za nabavku opreme.

2.10 Podrška ženskom preduzetništvu

Nabavka opreme za igraonice triju korisnica je sprovedena, dok je jedna korisnica podnela zahtev za produžetak roka usled promene poslovnog prostora. Veći deo opreme za kozmetičke i frizerske salone je isporučen svih pet preostalih korisnica, dok će u narednom kvartalu biti ugovoren, i korisnicama isporučen, deo opreme potrebne za proizvodnju proizvoda od papira i kartona.

Konsultantska kuća ENECA je nastavila da pruža mentorsku podršku i sprovodi obuku preduzetnica i mlađih u pokretanju biznisa. Obuku je prošlo 44 žena i 22 mlađih. Pored obuke o poslovanju, pojedinačan rad sa korisnicima obuhvatao je podršku u registraciji preduzeća, praćenje prvih poslovnih aktivnosti, definisanje politike cena, savetovanje, identifikaciju klijenata i dobavljača, itd.

Rezultat 3

Poboljšan pristup zapošljavanju koje obezbeđuje jednakе mogućnosti ženama i muškarcima i socijalnu inkluziju najranjivijih i marginalizovanih grupa putem izrade i sproveđenja lokalnih politika, što za posledicu ima smanjenje migracija sa jugoistoka i jugozapada Srbije

Projekti koje u partnerstvu sprovode organizacije civilnog društva (OCD) i LSU, a koji su podržani u kroz drugi ciklus javnih poziva u okviru Fonda za učešće građana (CIF-2) nastavili su da ostvaruju rezultate: specijalistička ginekološka stolica koja omogućuje pregledе žena sa invaliditetom isporučena je bolnici u Vranju, a osam zdravstvenih medijatora je zaposleno kako bi povećalo svest osoba sa invaliditetom o značaju prevencije; u Vladičinom Hanu i Surdulici je 14 nezaposlenih Roma završilo stručnu obuku i povećalo mogućnosti da pronađe posao; dve žene u Prokuplju su zaposlene po okončanju obuke na radu; 176 korisnika je ostvarilo svoje pravo na lične isprave koje im omogućuje da realizuju prava na socijalnu zaštitu, zdravstveno osiguranje, itd.; 168 korisnika u Novom Pazaru i Tutinu primilo je besplatnu pravnu pomoć, pri čemu je rešeno 111 predmeta koji su se mahom odnosili na pravo na penziju i socijalnu pomoć.

Do sada je neposrednu korist od deset projekata vezanih za inkluziju Roma, od kojih je šest okončano, imalo 3.506 Roma i Romkinja (1.627 muškaraca i 1.879 žena): u oblasti zapošljavanja, 344 Roma i Romkinja je završilo obuku kojom se povećava njihova zapošljivost; u okviru napora usmerenih na unapređenje obrazovanja je 149 romske dece poboljšalo svoje znanje srpskog jezika i matematike, a 63 roditelja je upoznato sa značajem obrazovanja njihove dece; u oblasti socijalne zaštite, 508 korisnika je upoznato sa posledicama ranog braka i regulisalo je svoj status zahvaljujući besplatnoj pravnoj pomoći; u oblasti zdravstvene zaštite, 662 korisnika je obavilo lekarske pregledе, a poboljšani su i uslovi života tri romske porodice čiji su domovi renovirani; uslovi života i

bezbednosti u naseljima 1.780 korisnika sada su bolji zahvaljujući unapređenju sanitarnih i higijenskih uslova i uvođenju sistema protivpožarne zaštite.

Rezultati projekata za inkluziju Roma i Romkinja

ZAPOŠLJAVANJE	OBRAZOVANJE	SOCIJALNA ZAŠTITA	ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	STANOVANJE
344	149	508	662	1.780
ROMA I ROMKINJA OBUČENO	ROMSKE DECE UNAPREĐILO JE ZNANJE SRPSKOG I MATEMATIKE	INFORMISANO JE O RANIM BRAKOVIMA I PRIMILO JE BESPLATNU PRAVNU POMOĆ	OSOBE OBAVILE SU ZDRAVSTVENE PREGLEDE	ROMA I ROMKINJA UNAPREĐILO JE SLOVE ŽIVOTA I BEZBEDNOST

Ostvaren je značajan napredak u okviru napora usmerenih na podržavanje samozapošljavanja pripadnika ranjivih grupa i mlađih. Tri korisnika su registrovala svoje firme tokom ovog perioda, kao i sedam od ukupno 22 mlađih koji su dobili podršku. Svih 28 korisnika i korisnica, pripadnika ranjivih i marginalizovanih grupa, registrovali su svoja preduzeća.

Stručne ocene u vezi sa jačanjem lokalnih mehanizama za socijalno uključivanje i zapošljavanje ponovo su potvrdile goruću potrebu za usaglašavanjem lokalnih politika razvoja i budžeta i utvrđile da nedostatak komunikacije među odeljenjima i česte promene u LSU predstavljaju značajne prepreke za njihovu efikasnost i delotvornost. Pored toga, većina LSU ne koristi doznačene transfere u skladu sa zakonom, odnosno za usluge socijalne zaštite, usled nedovoljne informisanosti i kontakata sa republičkim organima vlasti. Kada je reč o međuopštinskoj saradnji, najuobičajenije prepreke su nedovoljni ili različiti nivoi kapaciteta aktera u procesu saradnje, kao i imovinska i pravna pitanja. Program će se dalje baviti nalazima stručnih ocena na fokus grupama koje će biti organizovane sa lokalnim akterima i republičkim ministarstvima.

Aktivnosti

3.1 Sprovođenje Istraživanja zadovoljstva građana sprovedeno tokom poslednje godine sprovođenja Programa Istraživanje zadovoljstva građana će biti sprovedeno tokom trećeg i četvrtog kvartala 2017. Vreme sprovođenja je promenjeno usled razvoja produženja bez dodatnih troškova.

3.2 Savetodavne službe za građane omogućavaju građanima da ostvaruju svoja prava i socijalne prinadležnosti U izveštajnom periodu nisu bile planirane nikakve aktivnosti. Prvobitno osmišljeni pristup ove aktivnosti više nije relevantan s obzirom na to da Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći nije usvojen 2016.

godine. Program, međutim, pruža savetodavne usluge u okviru drugih aktivnosti, prvenstveno u okviru Aktivnosti 3.6.

3.3 Razvoj i sprovođenje programa stručne obuke u skladu sa utvrđenim lokalnim ekonomskim potrebama

Devet od deset LSU kojima je odobrena bespovratna pomoć je okončalo konkursni postupak i ukupno 266 nezaposlenih pripadnika i pripadnica ranjivih grupa su počeli da pohađaju obuku⁴⁴. Evropski PROGRES kontinuirano pruža podršku LSU savetovanjem na dnevnom nivou i pregledom njihovih mesečnih izveštaja kako bi obezbedio propisno sprovođenje projekata.

3.4 Podrška pripremi i sprovođenju lokalnih strategija/akcionih planova za zapošljavanje i socijalne inkluzije

Prilagođeni planovi za uvođenje usluga tuđe nege i pomoći u tri odabrane opštine⁴⁵ su sačinjeni i sadrže sve relevantne dokumente za uspostavljanje ovih usluga⁴⁶. Materijal je u februaru predstavljen LSU i pruža im se mentorska podrška tokom postupka uvođenja ovih usluga. U toku je priprema i personalizacija dokumentacije nužne za usvajanje odluke o usluzi.

Drugi krug stručne revizije procene i plana za jačanje lokalnih mehanizama za socijalno uključivanje i zapošljavanje, kao i lokalnih aktivnih mera tržišta rada, realizovan je krajem februara. Sesije su organizovane u Leskovcu, Nišu i Novoj Varoši, a u njima je učestvovao 31 predstavnik (16 žena i 15 muškaraca) LSU i lokalnih filijala Nacionalne službe za zapošljavanje (NES) iz 15 opština.⁴⁷ Odziv nije zadovoljavajući s obzirom na to da su ovim skupovima prisustvovali predstavnici manje od 50% LSU. Postoje snažne indikacije da je početak predizborne kampanje doprineo malom odzivu.

Dva skupa upriličena radi potpisivanja predugovora kao garantije zadovoljenja svih uslova za zaključivanje sporazuma o bespovratnoj pomoći za samozapošljavanje, odnosno registraciju biznisa, obezbeđivanje tehničkih specifikacija opreme i finalizaciju postupka nabavke, organizovani su u Leskovcu 30. januara a u Novom Pazaru 31. januara. Svi 28 korisnika su registrovali svoje firme i potpisali ugovore sa Edukativnim centrom, a oprema je isporučena njih 27.

3.5 Promovisanje aktivne inkluzije i bolje integracije socijalnih i usluga vezanih za zapošljavanje u nedovoljno razvijenim LSU *Podrška samozapošljavanju mladih*

Postupak nabavke vezan za samozapošljavanje mladih je ušao u završnu fazu ugovaranja i isporuke. Tokom ovog kvartala je osmoro korisnika⁴⁸ primilo kompletну opremu, dok je jednom⁴⁹ isporučen deo opreme. Do sada je ukupno isporučena kompletna oprema 13 korisnika. Mentorsku podršku je primilo 12 korisnika, te je svih 22 korisnika imalo prilike da prođu prvi ciklus obuke⁵⁰.

Pilotiranje mera iz Strategije za socijalno uključivanje Roma i Romkinja na lokalnom nivou
Operativno korist je do sada imalo 3.506 Roma i Romkinja (1.627 muškaraca i 1.879 žena)⁵¹.

Music Art Project

⁴⁴ Samo je LSU Vranja morala da produži trajanje javnog poziva jer se nije prijavio dovoljan broj poslodavaca koji imaju pravo da konkušu te se očekuje da će preostalih 10 korisnika u okviru ovog projekta obuku otpočeti početkom aprila

⁴⁵ Opštine Bosilegrad, Bujanovac i Merošina

⁴⁶ Plan i odluka o uspostavljanju usluge, nacrt javnog poziva, tenderska dokumentacija, smernice za učešće korisnika u određivanju cene usluge

⁴⁷ Vranje, Leskovac, Lebane, Medveđa, Blace, Kuršumlija, Merošina, Prokuplje, Gadžin Han, Preševo, Sjenica, Brus, Raška, Novi Pazar i Nova Varoš

⁴⁸ Mašine za proizvodnju satnih osnova za pčelinjake, računarska oprema i softver za dizajn, oprema za proizvodnju praška za veš i sapuna

⁴⁹ Sušara za voće za jednog korisnika

⁵⁰ Više informacija o mentorskoj podršci nalazi se u prikazu Aktivnosti 2.10

⁵¹ Pregled rezultata pojedinačnih projekata vezanih za inkluziju Roma dostupan je Aneksu III, Prilog 3.2

Projekat „Orkestri i horovi nade“ odlično napreduje, te je Upravni odbor Programa 28. februara odobrio produžetak ove intervencije do kraja školske godine, kao i dodatna sredstva u vrednosti od 17.740 evra.

Oko 200 dece do sada je pohađalo više od 200 časova zasnovanih na inkluzivnoj *El Sistema* metodologiji tokom kojih jačaju svoje radne navike, osećaj odgovornosti i efikasnost učenja. Od ovakvog pristupa naročitu korist imaju deca iz marginalizovanih grupa. Sva deca i mlađi uključeni u projekat su unapredili svoje izvođačke veštine, što je od posebnog značaja za samouke romske muzičare, mahom trubače.

Dva eminentna nacionalna stručnjaka su održala po jedan, a jedan međunarodni muzički ekspert je održao još dva masterklaša, koje je pohađalo 43 učesnika. Na njima su unapređene pedagoške i metodološke kompetencije sedam nastavnika uključenih u projekat i unapređene muzičke i međuljudske veštine dece.

Prvi koncert je uspešno održan 18. februara u Vranju a na njemu je učestvovalo 100 dece.

3.6 Poboljšani tehnički kapaciteti lokalnih zdravstvenih centara za zaštitu zdravlja žena

Ostatak opreme je u januaru isporučen zdravstvenim centrima, te je devet⁵² zdravstvenih centara sada u potpunosti opremljeno. OPZ za kampanju informisanja javnosti je pripremljen i biće objavljen tokom sledećeg kvartala.

3.7 Poboljšanje uslova rada i upravljanja lokalnim ustanovama kulture u više-etničkim LSU

Pristup ovoj aktivnosti će biti definisan prilikom koncipiranja produženja bez dodatnih troškova tokom drugog kvartala 2017.

3.8 Dva kruga poziva za dostavljanje predloga projekata koji su rezultat partnerstva organizacija građanskog društva i lokalnih institucija vlasti koji će biti finansirani posredstvom Fonda za učešće građana

Sprovođenje 24 projekata dobro napreduje⁵³ sa sedam projekata u završnoj fazi implementacije. Deset poseta primaocima bespovratne pomoći radi provere realizacije projekata je obavljeno i sprovođenje pozitivno ocenjeno, nakon čega je usledila isplata tranši, čime je do sada raspodeljeno više od 85% dodeljenih sredstava.

Realizacija tri projekta, koje sprovode Romski humanitarni centar u Bujanovcu, Građanski savet opštine Bojnik i Centar za razvoj i saradnju regiona u Kuršumliji, produžena je za mesec dana, kako bi se nadomestila kašnjenja prouzrokovana lošim vremenskim prilikama, predsedničkim izborima i ograničenim kapacitetima dveju organizacija.

NVO „Optimist“ iz Bosilegrada je nakon nekoliko meseci čekanja konačno dobila upotrebnu dozvolu za objekat za preradu hrane sagrađen u okviru projekta podržanog tokom prvog kruga CIF. Nakon dobijanja dozvole sledi registracija zgrade u Centralnom registru objekata u oblasti bezbednosti hrane i hrane za životinje. Puna proizvodnja u novoformiranom socijalnom preduzeću očekuje se sa početkom sezone i nabavkom sirovina.

3.9 Podrška mladima u albanskoj zajednici da ovladaju srpskim jezikom

Asistenti su nastavili da pružaju podršku unapređenju nastave srpskog kao nematernjeg jezika u četiri škole u Bujanovcu i Preševu, a projekat ulazi u završnu fazu. Jedan od dvoje nedovoljno

---

⁵² Aleksinac, Babušnica, Brus, Bela Palanka, Doljevac, Gadžin Han, Knjaževac i Merošina

⁵³ Aneks III, Prilog 3.3

kvalifikovanih nastavnika u bujanovačkoj školi će početkom sledećeg semestra biti zamenjen kvalifikovanim kolegom, a drugi nastavnik, koji treba uskoro da se penzioniše, neće biti zamenjen.

Četiri škole su već drugu godinu za redom učestvovale na Takmičenju iz srpskog jezika kao nematernjeg učenika sedmog i osmog razreda, održanom u februaru. I škole i učenici su pokazali veliko interesovanje za ovaj događaj. Na takmičenju je ukupno učestvovalo 82 učenika, a njih 53 se kvalifikovalo za drugi krug.

U februaru je održan zajednički sastanak asistenata u nastavi i predstavnika Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnološkog razvoja, Regionalnog centra za profesionalni razvoj zaposlenih u obrazovanju, Koordinacionog tela za opštine Bujanovac, Preševo i Medveđu i Programa.

3.10 Osmišljavanje i sprovođenje ciljanih mera radi smanjenja migracija sa juga, jugoistoka i jugozapada Srbije

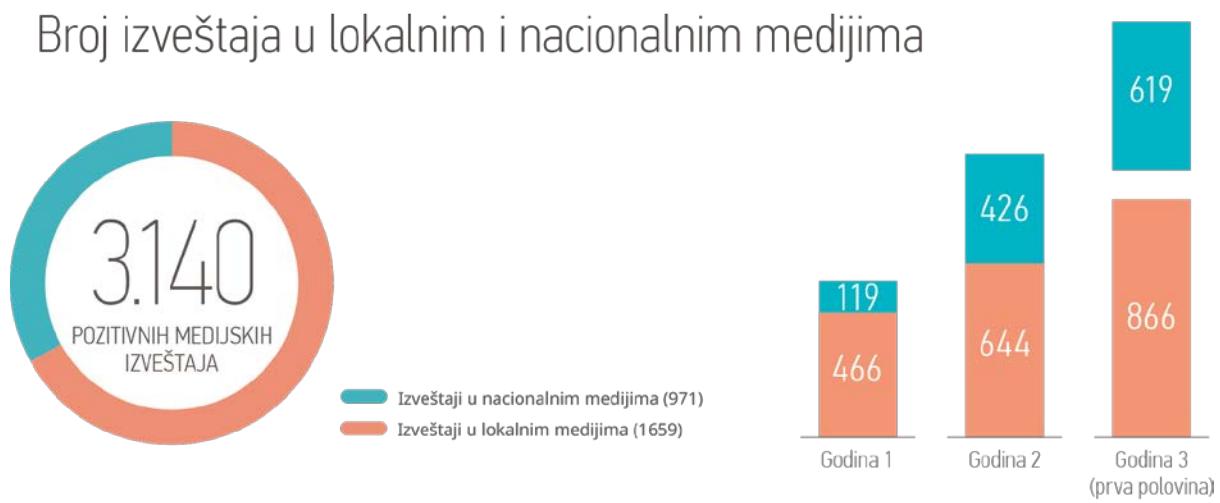
Program je Upravnom odboru podneo zahtev da razmotri podršku projektu nabavke pumpe za vodu za privremeni Prihvativni centar u Preševu. Nakon konsultacija sa UOP je doneta odluka da se o podršci projektu ne glasa usled nepotpune tehničke dokumentacije.

Rezultat 4

Efekti evropskih integracija Srbije predočeni opštoj javnosti

Program nastavlja da ostvaruje vidljivost donatora, s obzirom na to da je registrovano preko 415 afirmativnih medijskih priloga⁵⁴, odnosno 60% više nego u istom periodu 2015. Većina od 3.140 priloga objavljenih od početka sprovođenja Evropskog PROGRESa je tačno izvestilo o podršci koju pružaju Evropska unija i Vlada Švajcarske.

Pored toga je zabeležen značajan i konstantan rast priloga u medijima sa nacionalnom pokrivenošću: tokom prvog kvartala 2017. je registrovano 170 priloga, odnosno 40% priloga više nego u prvom kvartalu 2016.

Najviše medijske pažnje, odnosno više od 135 pozitivnih priloga, izazvao je početak sprovođenja lokalnih infrastrukturnih projekata, koje je Program obeležio objavljivanjem sedam saopštenja za

⁵⁴ Prikaz medijskih priloga je dostupan u Aneksu IV, Prilog 4.1

štampu. Ovo potvrđuje da društvena infrastruktura, konkretno rekonstrukcija škola i domova kulture i izgradnja vodovodne mreže, izazivaju najveće interesovanje opšte javnosti.

I 60 medijskih priloga o podršci preduzetništvu i unapređenju poljoprivredne proizvodnje potvrdilo je da ekonomski teme, koje se mahom odnose na otvaranje novih radnih mesta, i dalje predstavljaju prioritet. Značajan broj medijskih priloga, njih 40, bavio se isporukom opreme grupama poljoprivrednih proizvođača u Novom Pazaru, Sjenici i Tutinu.

Pored toga, 70 objavljenih tekstova odnosilo se na aktivnosti socijalnog uključivanja – projekte koji se bave rodnom ravnopravnošću, inkluzijom Roma i podrškom marginalizovanim grupama. U februarskom izdanju Biltena o razvojnoj pomoći Srbiji *Aid Matters* je objavljen članak pod naslovom „Mali biznisi protiv hronične nezaposlenosti“ o podršci donatora preduzetništvu i otvaranju novih radnih mesta, naročito za pripadnike ugroženih grupa.

Nalog Programa na Twiteru se približava broju od 600 pratilaca – trenutno ga prati 593 ljudi, odnosno skoro 20% više nego u prethodnom kvartalu. Razni korisnici, poput ambasadora EU u Srbiji, Instituta za evropske poslove, KEI i EU info centra, redovno retvituju vesti u vezi sa kampanjom.

Novoformirani nalog na Instagramu je do sada privukao više od 100 pratilaca, a broj ljudi koje prate Fejsbuk nalog konstantno raste; 200 ljudi je od decembra 2016. godine počelo da prati ovaj nalog, koji je do sada „lajkovalo“ ukupno 5.255 ljudi, dok su objave na njemu doprle do 238.796 ljudi.

S druge strane, internet stranicu Programa je posetilo 18.051 ljudi, koji su je posetili 72.507 puta – što predstavlja pad od 21% u poređenju sa prethodnim kvartalom i smanjenje od 50% u podnosu na prvi kvartal 2016. Ovaj progresivni pad je neposredno vezan za kasnu fazu sprovođenja Programa tokom koje nije objavljen ni jedan javni poziv za dostavljanje predloga projekata – sadržaj koji tradicionalno izaziva najviše pažnje na internet stranici.

Internet stranica i društvene mreže

Prvi od šest javnih promotivnih skupova u okviru kampanje informisanja javnosti održan je u Prokuplju 31. marta 2017. Prisustvovalo mu je oko 100 mladih, pozvanih preko lokalne srednje škole, kao i 150 drugih posetilaca. Skup, koji su zvanično otvorili predsednik opštine, i predstavnici KEI i Evropskog PROGRESa, bio je usredsređen na predočavanje ključnih poruka kampanje posredstvom neposredne komunikacije i video/štampanog materijala. Medijskom seminaru, organizovanom u Beogradu 21. februara u saradnji sa KEI, prisustvovalo je 22 predstavnika nacionalnih i lokalnih medija. Evaluacija je pokazala da je 89.4% učesnika smatralo da je seminar izuzetno koristan, naročito zbog razjašnjenja pogrešnih predstava i predubeđenja u vezi sa procesom integracija i donacija u tom procesu.

Aktivnosti

4.1 Predočavanje akcija, rezultata i efekata aktivnosti Programa vezanih za ukupne napore Srbije da se pridruži Evropskoj

Posete i događaji

Jedanaesti sastanak Upravnog odbora Programa održan je u Beogradu 28. februara. Program je pružio podršku desetoj godišnjoj konferenciji NALED *Rezultati i pravac reformi 2016/17*, održanoj 10. februara, i obezbedio prisustvo visokih predstavnika DEU i Ambasade Švajcarske.

Medijske aktivnosti

Distribuirano je devet saopštenja za štampu i dve najave za medije, pri čemu je u njih sedam najavljen početak sprovođenja lokalnih infrastrukturnih projekata, dok su se dva priloga odnosila na posete menadžera Programa projektima u Blacu i Novom Pazaru. U medijima na jugu i jugozapadu Srbije takođe je objavljeno tri intervjua o dosadašnjim rezultatima. Intervjui su objavljeni na portalu regionalne novinske agencije JUGpress, u leskovačkom časopisu Naša nova reč⁵⁵, na novopazarskom Radio Sto Plusu⁵⁶ a delove je objavila i nacionalna novinska agencija Beta. Dnevni list Danas je u svom vikend izdanju 27. marta pod naslovom „Dva koraka napred, jedan korak nazad“ objavio lični stav menadžera Programa o razvoju u Srbiji.

Konkurs za najbolji medijski prilog o evropskim integracijama na jugoistoku i jugozapadu Srbije zvanično je zatvoren 1. marta 2017. Šezdeset sedam (67) od 70 podnetih medijskih priloga je ispunilo sve zahteve za učešće na Konkursu. Dve medijske kuće su diskvalifikovane jer, u suprotnosti sa uslovima konkursa, nemaju sedište u PO Evropskog PROGRESa, niti pokrivaju pet ili više LSU obuhvaćenih Programom.

Evaluacija priloga od strane žirija koji čine predstavnici Delegacije EU u Srbiji, SDC, KEI, UNOPS i Evropskog PROGRESa je zakazana za 7. april 2017.

U proseku je na svakoj socijalnoj mreži nedeljno postavljano između tri i sedam objava. Ukupno je tokom prethodnog kvartala na Fejsbuku postavljeno 30 objava i jedan događaj, na Instagramu 34 a na Triteru 37 objava.

4.2 Sprovođenje kampanja zagovaranja/jačanja javne svesti u partnerstvu sa građanskim društvom uz posvećivanje pažnje evropskim vrednostima

Nagradno takmičenje „Evropa, to si Ti“, na kojem su srednjoškolci mogli da konkurišu sa svojim idejama za unapređenje nastave i/ili učeničkog života, je otvoreno u januaru i zatvoreno u martu 2017. Stiglo je 25 prijava iz 17 opština i 20 srednjih škola a zatim je ukupno 9.500 ljudi glasalo za omiljenu ideju preko interneta.

U saradnji sa KEI je 21. februara 2017. u Beogradu uspešno održan seminar za nacionalne medije. Učesnici – predstavnici KEI, ključni predavači, uključujući i Šeficu pregovaračkog tima Srbije sa Evropskom unijom, kao i 22 predstavnika i predstavnica nacionalnih i lokalnih medija – su razgovarali o alatkama potrebnim za bolje razumevanje i izveštavanje o procesu pridruživanja i metodologiji pružanja donacija u okviru procesa evropskih integracija.

U društvenim medijima su aktivno pokrivenе aktivnosti Programa, s posebnim akcentom na teme bitne za mlade, uključujući zanimljive i zabavne informacije o EU, lične priče i komunikaciju u vezi sa školskim takmičenjem u toku. Kreirana je posebna, zatvorena Fejsbuk grupa za administratore

⁵⁵ Jugpress.com [Tindal: Zelena zona nije ispunila svoje potencijale](#) (3. mart 2017.)

⁵⁶ RadioStoPlus.com [Tindal: Nastavljamo podršku nerazvijenim krajevima](#) (9. mart 2017)

organizacija mladih u 34 LSU obuhvaćenih Programom kako bi mogli da podeli materijal od značaja za kampanju sa organizacijama mladih u svojim opštinama.

Pored toga je na Fejsbuk stranici Evropskog PROGRESa postavljena posebna sekcija koje će se koristiti za promociju sadržaja i događaja u okviru kampanje "["Evropa, to si Ti"](#)".

Upravljanje i koordinacija

Evropski PROGRES je tokom prvog kvartala 2017. napredovao ka ispunjenju svojih ciljeva: plan rada za izveštajni period je ispunjen 95%, a neki od međuciljeva su i premašeni. Do kraja prvog kvartala 2017. Ugovoreno je sprovođenje 248 projekata, od kojih je njih 136 (55%) do sada sprovedeno (31 tokom ovog kvartala).

Upravni odbor Programa

Jedanaesti sastanak UOP održan je 28. februara 2017. u Beogradu a na njemu je, između ostalog, odobren Kvartalni izveštaj za period od 1. oktobra do 31. decembra 2016, kao i podrška formalizaciji produženja bez dodatnih troškova⁵⁷. Nijedan sastanak nije održan na terenu zbog zimskih uslova. UOP je takođe primenio postupak elektronskog glasanja prilikom razmatranja preporuke za finansiranje projekta podrške privremenom Prihvatanom centru u Preševu, ali je predlog povučen sa glasanja zbog nepotpune tehničke dokumentacije. Sledeći sastanak UOP se planira za maj 2017.

Finansije

Slede ključni pokazatelji finansijskog učinka Evropskog PROGRESa:

- Izvršenje tokom perioda izveštavanja iznosi 829.092,77 evra, odnosno 62% predviđenog za prvi kvartal 2017.
- Ukupno izvršenje zaključno sa 31. martom 2017. iznosi 13.063.607,79 evra, odnosno 74,82% budžeta Programa.
- U drugom kvartalu 2017. se predviđa izvršenje u iznosu od 1.780.930,50 evra.

⁵⁷ Nacrt Zapisnika sa sastanka UOP u Beogradu dostupan je na http://www.europeanprogres.org/dokumenti/43_308944_ep-eleventh-psc-meeting-minutes-1032017-srp.pdf

Izvršenje je bilo manje od predviđenog u najvećoj meri usled kašnjenja, a u nekim slučajevima, ušteda u sprovođenju projekata kojima je odobrena bespovratna pomoć. Do kašnjenja u lokalnim infrastrukturnim projektima koje sprovode LSU je uglavnom došlo zbog produženih postupaka javnih nabavki. Pored toga, nabavke neke opreme za mikro, mala i srednja preduzeća i preduzetnike su sprovedene tokom prethodnog kvartala ranije nego što je planirano, dok su neke isporuke odložene za drugi kvartal.

Nabavke i bespovratna pomoć

Aktivnosti Programa vezane za nabavke tokom prvog kvartala 2017. su uglavnom obuhvatale nabavku dobara i usluga male vrednosti, od kojih su neki bili potrebni za operativni rad kancelarija i njihovo uspostavljanje. Tri od 27 nabavki u vrednosti do 5.000,00 američkih dolara su se odnosile na pružanje podrške zaštiti geografskog porekla i uvođenje međunarodnih standarda kvaliteta i bezbednosti hrane i sertifikaciju, poput:

- Nabavke usluga laboratorijske analize za sertifikaciju geografskog porekla sjeničke stelje
- Nabavke usluga laboratorijske analize za sertifikaciju geografskog porekla ivanjičkog krompira
- Nabavke usluga laboratorijske analize za sertifikaciju geografskog porekla vlasinskog meda

U istom periodu je sprovedeno devet nabavki veće vrednosti koje su se odnosile na pružanje podrške ženskom preduzetništvu i MSP kao i ostalim uslugama:

- Nabavka sušare radi podrške ženskom preduzetništvu
- Nabavka opreme za preradu metala radi podrške MSP
- Pružanje konsultantskih usluga za formulisanje modela upravljanja/studije i akcionog plana za razvoj Parka prirode Golije,
- Nabavka 18 samostojećih tabli radi obezbeđivanja vidljivosti Programa
- Nabavka 80 zidnih tabli radi obezbeđivanja vidljivosti Programa

U bliskoj saradnji sa logističkim timom su obezbeđene usluge kojima se podržava organizacija sledeće obuke i radionica:

- Pružanje podrške organizaciji druge i treće FIDIC obuke na radu u Nišu,
- Pružanje podrške organizaciji treće obuke u e-upravi na Zlataru,
- Podrška organizaciji pete radionice o dobrom upravljanju u Aranđelovcu.

Ljudski resursi

Program je u skladu sa planovima rada ocenio i utvrdio potrebe za ljudskim resursima na osnovu kojeg je sačinio godišnji plan zapošljavanja. Sektori Programa su utvrdili potrebu za angažovanjem pet konsultanata, uglavnom na kraći rok. Sektor za dobro upravljanje i rodnu ravnopravnost je podneo zahtev za angažovanje tri konsultanta određenog stručnog profila, dok je Sektor za komunikacije podneo zahtev za angažovanje tehničkog specijalistu za ocenu medijske opreme. Sektor za konkurentnost je podneo zahtev za angažovanje kratkoročnog konsultanta za prodaju i marketing u sektoru drva i nameštaja.

Godišnje ocenjivanje kvaliteta rada zaposlenih u Programu tokom 2016. je završeno a oni su utvrdili pojedinačne SMART (specifične, merljive, dostižne, realne i blagovremene) ciljeve kvaliteta rada za 2017. godine na osnovu kojih će se pratiti, i na kraju izveštajnog ciklusa oceniti, njihovo angažovanje, doprinos i rezultati ostvareni u okviru Evropskog PROGRESa.

Zaposleni su prilikom utvrđivanja ciljeva kvaliteta rada izvršili i procenu potreba za učenjem i obukom.

Logistika i bezbednost

- Kancelarija Programa u Vranju se preselila iz Kneza Miloša 52 u Generala Belimarkovića 29, pri čemu su očuvani kontinuitet i uslovi rada zaposlenih.
- U januaru je kupljeno i registrovano novo vozilo Programa.
- Godišnja registracija šest vozila Programa produžena je do marta 2018.

Rizici i problemi

I dalje postoji rizik od kašnjenja u sprovođenju Programa zbog izbora na nacionalnom i/ili lokalnom nivou s obzirom na turbulentnu prirodu politike u zemlji. U Preševu i Sjenici je došlo do promena u vladajućim koalicijama a zaposleni u Programu su organizovali posete tim gradovima kako bi potvrdili posvećenost novih vlasti saradnji sa Programom. U skladu sa odgovorom na rizik, po kojem se održavaju odnosi sa svim ključnim političkim akterima, potvrđeno je da su nove vlasti već upoznate sa Programom i da će pružati punu podršku njegovom daljem sprovođenju.

I dalje postoji rizik da će aktivnost podrške javno privatnim partnerstvima kasniti usled nedovoljnog razumevanja modela JPP od strane lokalnih uprava. Stoga se lokalne radne grupe zadužene za sprovođenje ove aktivnosti u svim LSU često isuviše oslanjaju na podršku i smernice predsednika opštine. U cilju ublažavanja ovog rizika, Program organizuje redovne sastanke sa predsednicima opština kako bi omogućio njihovo lakše i brže odobravanje svakog konkretnog koraka radnih grupa LSU. Ovaj se rizik ipak materijalizovao u Surdulici gde su se lokalne vlasti povukle nakon što su ocenile da bi taj konkretni projekat bio efikasnije sproveden direktno od strane opštine.

Napredak ove aktivnosti zavisi i od odluke Komisije za javno-privatno partnerstvo o razvijenim predlozima JPP projektima. Prolongiranje donošenja odluke Komisije može negativno uticati na ovu aktivnost. Aktivnost sertifikacije proizvoda sa oznakom geografskog porekla takođe zavise od odluke Instituta za intelektualnu svojinu. Program prati napredak ove dve aktivnosti i u slučaju bilo kakvih problema bi obavestio relevantne članove UO i institucije, kako bi se olakšao proces, ali i osiguralo poštovanje odgovarajućih propisa.

Modifikacije Programa iz februara 2016. povećale su relevantnost Evropskog PROGRESa, ali uvedene aktivnosti nemaju prostora za kašnjenja i, u nekim slučajevima, zavise od faktora van kontrole Programa. Na primer, dok implementacija infrastrukturnih projekata kroz grant metodologiju generalno napreduje u skladu sa planiranim dinamikom, u tri slučaja javne nabavke značajno kasne usled žalbi ponuđača Republičkoj komisiji za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki. Ovo negativno utiče na celokupnu aktivnost, i ukoliko opštine ne potpišu ugovore o radovima do sredine maja tekuće godine, Program će preporučiti direktну implementaciju.

U okviru aktivnosti pružanja podrške MSP je konstatovano da neka MSP nemaju kompetencije da objektivno ocene svoje resurse vezane za prostor potreban za instaliranje opreme za proizvodnju. Ovo bi takođe moglo dovesti do kašnjenja u sprovođenju ove aktivnosti, te Program blisko sarađuje sa korisnicima na utvrđivanju striktnih rokova za potrebna prilagođavanja prostora.

Imajući na umu gore navedeno, kao i kašnjenje u sprovođenju sheme bespovratne pomoći za lokalne infrastrukturne projekte kojom rukovodi CFCU i prolongirano objavljivanje tendera za novopazarske i vranjanske regionalne projekte, koje se negativno odrazilo na Evropski PROGRES, Program priprema formalni zahtev za produženje bez dodatnih troškova do 31. marta 2018.

Registrar rizika i problema⁵⁸ obuhvata i rizike utvrđene na početku i novoutvrđene rizike, kao i informacije o planiranim odgovorima i njihovom statusu. Takođe obuhvata sve probleme koji su se dosad pojavili, kao i status sprovedenih mera u odgovor na ove probleme.

Kvalitet i održivost

Provera kvaliteta UNOPS Srbije

Evropski PROGRES je 12. januara 2017. prošao vežbu kontrole kvaliteta u okviru UNOPS RSPC za četvrti kvartal 2016. Vežba je potvrdila da je učinak Programa dobar, kao i da je Program ispunio programske i finansijske ciljeve za taj period. Provera kvaliteta za prva tri meseca 2017, održana 28. marta, takođe je potvrdila da se Program nalazi na putu ka ispunjenju svojih ciljeva, ukazujući pritom na potrebu formalizacije produženja bez dodatnih troškova i unapređenja finansijskog izvršenja u drugom kvartalu 2017.

Kontrola kvaliteta

Program je nastavio da sprovodi niz provera kvaliteta kako bi osigurao ispunjenje postavljenih očekivanja i standarda kvaliteta:

- Sprovedeno je 46 kontrola realizacije projekata kojima je dodeljena bespovratna pomoć kako bi se obezbedilo da njihovo sprovođenje napreduje u skladu sa programskim i administrativnim zahtevima
- Osamnaest projekata bespovratne pomoći su zadovoljili uslove za zatvaranje nakon poslednje provere sve dokumentacije vezane za bespovratnu pomoć tokom poseta u cilju administrativne provere.
- Sprovedene su tri provere na terenu, vezane za isporuku opreme za projekat podrške preduzetništvu mlađih posredstvom bespovratne pomoći za pokretanje biznisa, kao i tri provere na terenu, vezane za isporuku medicinske opreme za žene lokalnim zdravstvenim centrima.

Evropski PROGRES je uspostavio i vodi Registrar kvaliteta⁵⁹ u kojem se evidentiraju sprovedene provere kvaliteta.

Održivost

Napori uloženi u saradnju sa relevantnim nacionalnim institucijama nastavljeni su tokom ovog kvartala. Program je u okviru saradnje na razvoju Golije pripremio Memorandum o razumevanju koji treba da potpišu Grad Kraljevo i Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija. Memorandum ima za cilj da formalizuje dogovorene oblasti saradnje na razvoju Parka prirode Golije. Radna grupa formirana za ovaj projekat, koju čine predstavnici nadležnih ministarstava, institucija i LSU, obezbeđuje široko učešće zainteresovanih strana u projektu.

Pravilnik o upotrebu opreme za GIS u LSU je sačinjen kako bi se obezbedilo odgovorno i transparentno korišćenje opreme za GIS kupljene zahvaljujući bespovratnoj pomoći odobrenoj za

⁵⁸ Registrar rizika i problema dostupan je kod Evropskog PROGRESa

⁵⁹ Registrar kvaliteta se nalazi u kancelariji Evropskog PROGRESa

sprovođenje 11 GIS projekata, ali će poslužiti svim LSU obuhvaćenim Programom. Pravilnikom su obuhvaćena pravila o sprovođenju osetljivih aktivnosti, poput prikupljanja podataka na terenu, zaštite podataka, pitanja privatnosti, političkih aspekata, transparentnosti i pružanja informacija javnosti. Njime će se urediti odgovorno korišćenje opreme u smislu zajedničkih obaveza i rentabilnog održavanja.

Naučene lekcije

U nekim se slučajevima dopiranje do ciljne publike Evropskog PROGRESa pokazalo izazovnim. Iako se uspešnost komunikacionih napora razlikovala od jedne LSU do druge, analiza koju je Program sproveo pokazala je da je odašiljanje poruka o određenim aktivnostima izazovnije u opština sa manje lokalnih medija. Ovo ukazuje na potrebu da budući programi i projekti koji podrazumevaju intenzivnu komunikaciju sa ciljnom publikom, naročito na lokalnom nivou, razmotre mogućnost saradnje/partnerstva sa srpskim nacionalnim emitером, kao najgledanijim medijem.

Plan rada

Plan rada Evropskog PROGRESa za period od 31. januara do 31. marta 2017. dostupan je u Aneksu V, prilog 5.1. U narednom izveštajnom periodu je potrebno ostvariti sledeće ključne međuciljeve:

Rezultat 1

Ojačano lokalno upravljanje i kapaciteti za planiranje i upravljanje uvođenjem novih ili poboljšanjem/ukidanjem postojećih postupaka i procesa u skladu sa načelima dobrog upravljanja

- Aktivnost 1.1. Priprema izveštaja o Planovima kapitalnih investicija i izvršenje planiranih budžeta
- Aktivnost 1.2 Zatvaranje najmanje osam projekata bespovratne pomoći za GIS
- Aktivnost 1.3 Sprovođenje obuke na radu u primeni FIDIC za 18 LSU koje sprovode lokalne infrastrukturne projekte
- Aktivnost 1.4 Organizacija šeste obuke za opštinske centre kompetentnosti za dobro upravljanje
- Aktivnost 1.4 Organizacija studijske posete Švajcarskoj radi upoznavanja sa praksom dobrog upravljanja na lokalnom nivou
- Aktivnost 1.4 Privođenje kraju intervencije vezane za dokumenta reforme dobrog upravljanja u najmanje pet LSU
- Aktivnost 1.5 Praćenje sprovođenja projekata MRR. Operativno okončanje najmanje 10 projekata bespovratne pomoći
- Aktivnost 1.6 Obuka za izgradnju kapaciteta članica uspostavljenih lokalnih ŽPM
- Aktivnost 1.7 Naredni koraci vezani za rodno osetljive postupke budžetiranja

Rezultat 2

Konkurentnost lokalne privrede unapređena poboljšanjem poslovnog ambijenta i upravljačkih/organizacionih kapaciteta MSP/poljoprivrednih zadruga

- Aktivnost 2.1. Izrada izveštaja o konkurentnosti i predstavljanje Portala konkurentnosti
- Aktivnost 2.2 Dalji rad vezan za razvoj Opštег projekta za Južnu Moravu
- Aktivnost 2.2 Projekat Golija: praćenje izrade PDR o pružanje podrške angažovanjem konsultantske kuće koja će izraditi studiju modela upravljanja destinacijom Golija
- Aktivnost 2.3 Učešće u svojstvu posmatrača u oceni ponuda za radove u okviru regionalnih infrastrukturnih projekata bolnice u Vranju i hitne pomoći u Novom Pazaru (posredstvom CFCU)
- Aktivnost 2.3 Privođenje kraju primopredaje radova radi prevencije poplava i erozije u slivu Puste Reke Javnom vodoprivrednom preduzeću Srbijavodama i LSU
- Aktivnost 2.4 Praćenje sprovođenja realizacije 18 grantova za lokalne infrastrukturne projekte

- Aktivnost 2.5 Sprovođenje intervencije DU u okviru lokalnih infrastrukturnih projekata uz usvajanje propisa u najmanje četiri LSU
- Aktivnost 2.6 Organizacija tri radionice o zaštiti životne sredine i socijalnoj zaštiti
- Aktivnost 2.7 Pružanje tehničke pomoći dvema LSU u sprovođenju projekata JPP i olakšavanje podnošenja projekata državnoj Komisiji za javno privatno partnerstvo na odobrenje
- Aktivnost 2.8. Okončanje sertifikacije devet MSP u pogledu ispunjenja međunarodnih standarda kvaliteta i bezbednosti hrane
- Aktivnost 2.8. Okončanje nabavke opreme za sva MSP i sprovođenje aktivnosti društveno odgovornog poslovanja
- Aktivnost 2.8 Podrška promociji i organizaciji beogradskog Sajma nameštaja 2017. godine
- Aktivnost 2.9. Sprovođenje aktivnosti vezanih za sertifikaciju oznake geografskog porekla – podnošenje elaborata Ministarstvu poljoprivrede i Zavodu za intelektualnu svojinu
- Aktivnost 2.9. Podrška sprovođenju sporazuma o bespovratnoj pomoći sa GPP, olakšavanje njihovog operativnog okončanja
- Aktivnost 2.10 Ugovaranje i isporuka preostale opreme za projekte ženskog preduzetništva, okončanje mentorske podrške korisnicama

Rezultat 3

Poboljšan pristup zapošljavanju koje obezbeđuje jednakе mogućnosti женама и мушкарцима и socijalnu inkluziju najranjivijih i marginalizovanih grupa putem izrade i sprovođenja lokalnih politika, što za posledicu ima smanjenje migracija sa jugoistoka i jugozapada Srbije

- Aktivnost 3.1 Izrada i objavljivanje OPZ za Istraživanje zadovoljstva građana
- Aktivnost 3.2 Nisu predviđene aktivnosti u narednom kvartalu
- Aktivnost 3.3 Praćenje sprovođenja programa stručne obuke; administracija produžetka bespovratne pomoći devet LSU
- Aktivnost 3.4 Praćenje sprovođenja tekućih aktivnosti Centra za socijalnu politiku. Organizacija promotivnog skupa i predstavljanje rezultata projekta
- Aktivnost 3.5 Privođenje kraju ugvaranja i isporuke opreme za projekte samozapošljavanja mladih
- Aktivnost 3.5 Praćenje sprovođenja projekata OCD za podršku Romima i operativno zaključenje osam od deset projekata bespovratne pomoći
- Aktivnost 3.5 Praćenje sprovođenja projekta *Music Art Project* i olakšavanje njegovog operativnog zaključenja
- Aktivnost 3.6 Pokretanje kampanje podizanja javne svesti
- Aktivnost 3.7 Nisu predviđene aktivnosti u narednom kvartalu
- Aktivnost 3.8 Praćenje sprovođenja projekata podržanih u okviru CIF-2, operativno zatvaranje najmanje 12 od 17 projekata kojima je odobrena bespovratna pomoć
- Aktivnost 3.9 Praćenje sprovođenja projekta

Rezultat 4

Efekti evropskih integracija Srbije predočeni opštoj javnosti

- Aktivnost 4.1 Redovne aktivnosti vezane za obaveštavanje javnosti o rezultatima i efektu aktivnosti Programa
- Aktivnost 4.2 Praćenje sprovođenja kampanje

Aneks VI Napredak u odnosu na indikatore u matrici logičkog okvira

- Aktivnost završena i rezultati ostvareni u skladu sa postavljenim ciljevima
- Aktivnost se opšte uzev odvija u skladu sa planom
- Aktivnost se odvija uz kašnjenje koje je pod kontrolom
- Aktivnost je kritična

Objektivno proverljivi indikatori	Napredak tokom izveštajnog perioda	Opšti status
Opšti cilj: Doprineti održivom razvoju nerazvijenih delova Srbije stvaranjem povoljnijeg ambijenta za razvoj biznisa i infrastrukture uz primenu principa dobrog upravljanja, čime će se unaprediti mogućnosti zapošljavanja i socijalne inkluzije.		
Srbija napredovala na rang listi Izveštaja o poslovanju Svetske banke za najmanje pet mesta.	Mesto Srbije u Izveštaju o poslovanju Svetske banke za 2016. poboljšalo se za devet mesta i dodatnih sedam mesta u Izveštaju za 2017, i sada se nalazi na 47. u poređenju sa 68. mestom 2015. godine.	
Srbija napredovala na rang listi Svetskog izveštaja o konkurentnosti za najmanje pet mesta.	Srbija za sedam mesta popravila položaj u okviru Izveštaja o globalnoj konkurentnosti za 2014-2015, i za još četiri u Izveštaju za 2015-2016. Trenutno zauzima 90. mesto dok se na listi za 2013-2014. nalazila na 101. mestu.	
Svrha Programa Unapređenje lokalnog upravljanja i uslova za razvoj biznisa i infrastrukture unapređenjem i/ili jačanjem kapaciteta za planiranje i upravljanje, poboljšanje povoljnog poslovnog ambijenta, kao i unapređenje sprovođenja politika socijalne inkluzije i zapošljavanja.		
Ukupna ulaganja u infrastrukturu povećana za najmanje 10% na godišnjem nivou. Najmanje pet novih investicija u industriju do kraja Programa. Izvoz sektora MSP povećan za najmanje 5% do kraja Programa. (Ne)posredne aktivnosti sprovedene u okviru Programa omogućile zapošljavanje najmanje 1.500 ljudi.	Projekti za izradu planova detaljne regulacije i tehničkih projekata, u kombinaciji sa naporima za unapređenje planiranje kapitalnih investicija i uvođenje dobre prakse upravljanja infrastrukturom, stvaraju osnov za povećanje investicija u infrastrukturu. Projekti podrške klasterima, uvođenju standarda kvaliteta, preduzetništvu žena i mlađih, podrške MSP, zaštite geografskog porekla i akcije realizovane u partnerstvu civilnog društva i u LSU doprinele su otvaranju 100 radnih mesta, dok bi ovaj broj trebalo da premaši 700 tokom narednih jedne do tri godine.	
Rezultat 1: Ojačano lokalno upravljanje i kapaciteti za planiranje i upravljanje uvođenjem novih ili poboljšanjem/ukidanjem postojećih postupaka i procesa u skladu sa načelima dobrog upravljanja		
Aktivnost 1.1.1 Najmanje 50% opština koje učestvuju u Programu uvode planiranje kapitalnih investicija do kraja sprovođenja Programa (početna pozicija 2014: 23%) ⁶⁰	Tokom ovog perioda je jedna Skupština LSU usvojila PKI te je usvojeno 12 od ukupno 15 PKI. Program pruža podršku usvajaju preostala tri PKI i sačinio je upitnik posredstvom kojeg će korisničke LSU da ocenjuju sprovođenje PKI.	Aktivnost završena. Evropski PROGRES obezbedio je tehničku pomoć za 15 LSU u izradi PKI. Ova grupa obuhvatala je deset novih LSU i pet koje su primile pomoć u okviru prethodnog programa. Svi 15 korisničkih LSU izradile su PKI, čije je usvajanje u toku.

⁶⁰ Osnovna studija o konkurentnosti, EU PROGRES, 2014.

Aktivnost 1.1.2 Najmanje 15 LSU je do kraja Programa dobilo podršku za izradu višegodišnjeg programskog budžetiranja (početna pozicija 2014. godine: pet opština ima delimično programsko budžetiranje) ⁶¹	Program je sačinio upitnik posredstvom kojeg će korisničke LSU da ocene programski budžet za 2017. godinu	Aktivnost završena. Program je pružio pomoć 15 odabranih LSU (deset novo odabranih i pet koje su primile pomoć u posredstvom EU PROGRESa) u uvođenju programskog budžetiranja za 2016. Sve LSU blagovremeno su usvojile programske budžete za 2016.
Aktivnost 1.1.3 Najmanje 15 opština povećava prihode od ubiranja poreza za najmanje 15% do kraja Programa (jačanje odnosa odgovornosti kroz proširenje poreske osnovice i podizanje svesti građana o obavezi da plaćaju poreze). Početna pozicija: broj poreskih obveznika i godišnji prihod od poreza će biti određen za svaku opština nakon odabira lokalnih samouprava ⁶²	Svih 16 projekata kojima je odobrena bespovratna pomoć su administrativno zaključeni. Program je LSU koje su primile pomoć podelio upitnik kako bi ocenile efekte.	Aktivnost završena. Program je dao bespovratna sredstva za 16 projekata u vrednosti od 154.000 evra za unapređenje registara poreskih obveznika. Podrška je za rezultat imala prosečno povećanje broja poreskih obveznika od 18%. Očekuje se prosečni rast lokalnih prihoda od ubiranja poreza za 13%, ali će ova brojka biti potvrđena kad budu dostupni podaci o sakupljenom porezu na lokalnom nivou za 2016.
Aktivnost 1.2 Kapaciteti za upravljanje geo-prostornoim podacima i/ili kvalitet geo-prostornih podataka unapređeni u najmanje deset lokalnih samouprava do kraja Programa. (početna pozicija 2014: 33% po opštini) ⁶³	Oprema za GIS isporučena u pet korisničkih LSU, postojeći GIS unapređen u dve LSU. Sjenica i Vranje su izradili nacrt protokola o podacima koji treba da potpišu institucije – članice GIS. Sačinjen Nacrt pravilnika u kojem su propisana pravila i načela korišćenja opreme za GIS	Jedanaest projekata za uvođenje i razvoj geografskog informacionog sistema odobreno je u novembru 2015. a realizacija je u toku: oprema za GIS isporučena je svim 11 korisničkim LSU, pravni osnov za razvoj GIS ustavljen u svih 11 LSU. Oprema je instalirana i radi u svih 11 LSU.
Aktivnost 1.2 Najmanje 15 opština izradilo planove detaljne regulacije (PDR) ili plansku dokumentaciju višeg reda koja olakšava razvoj ekonomskih projekata do kraja Programa.	Jedan PDR je usvojen. Postupak usvajanja sedam PDR u toku. Organizovan javni uvid u planove infrastrukturnih koridora za Goliju. Ugovor o izradi Studije o upravljanju Golijom potpisana u martu 2017.	UOP je odobrio sredstva za sprovođenje 21 projekta vezanog za izradu 31 PDR. Trinaest PDR je završeno, dok je u toku postupak usvajanja sedam, 20 grantova je operativno zaključeno. PDR za infrastrukturne koridore za Goliju ugovoreni novembra 2016. a javni uvid u njih je bio moguć do 27. februara 2017. Ugovor o izradi Studije o upravljanju Golijom potpisana je u martu 2017.
Aktivnost 1.3 Do kraja Programa su sve opštine obuhvaćene Evropskim PROGRESom uvele mehanizme za praćenje i evaluaciju infrastrukturnih projekata, pretpostavljaju primenu ugovora FIDIC nad drugim modalitetima, a Inženjerska komora Srbije je uvela programe obuke u FIDICu.	Organizovana su dva kruga obuke na radu za 56 predstavnika 18 LSU (30 (54%) muškaraca i 26 (46%) žena) o praktičnoj primeni ugovora FIDIC.	Udruženje inženjera konsultanata Srbije (ACES) je odabранo da sproveđe obuku o modalitetu ugovora Međunarodne federacije inženjera konsulanata (FIDIC). Realizovano je pet modula i tri obuke na radu. Završena obuka u primeni Praktičnog vodiča Evropske komisije kroz postupke i pravila za nabavku i ugoveranje pomoći trećim zemljama – PRAG.
Aktivnost 1.4 Do kraja Programa su pokrenute, razvijene i sprovedene reforme institucionalnog upravljanja u najmanje pet LSU, s naglaskom na povećanju odgovornosti, transparentnosti i efikasnosti javnih usluga koje pružaju građanima, uz razvoj ili reviziju najmanje deset lokalnih politika ili lokalnih propisa u skladu sa pravnim okvirom RS	Tri LSU su usvojile propise vezane za lokalne sisteme odgovornosti. Održana je jedna obuka u cilju jačanja kapaciteta opštinskih centara kompetentnosti za DU. Četiri opštine su usvojile odluke o formiranju radnih-savetodavnih grupa za DU.	Završena je Ocena upravljanja na lokalnom nivou u 34 LSU. Memorandum o razumevanju za intervencije u oblasti DU na lokalnom nivou potpisana sa 34 LSU. Održano pet obuka o DU za LSU. Paket reformi za DU sačinjen. Održane četiri posete švajcarskih stručnjaka za DU. Petnaest LSU aktivno učestvuje u reformama.
Aktivnost 1.5 Lokalni mehanizmi za rodnu	Sprovođenje 18 projekata je u toku a	Ukupno 34 LSU ojačane kroz tehničku

⁶¹ Osnovna studija o konkurentnosti, EU PROGRES, 2014 .

⁶² Godišnji izveštaji LPU

⁶³ Prepreke u razvoju infrastrukture, EU PROGRES, 2013.

<p>ravnopravnost (MRR) formirani i lokalni akcioni planovi za rad MRR usvojeni u svim LSU obuhvaćenim Evropskim PROGRESom i daju doprinos unapređenju pitanja rodne ravnopravnosti do kraja 2016. Najmanje dve trećine opština obezbeđuju sredstva za aktivnosti lokalnih MRR do kraja Programa. Početna pozicija: Formiran je 31 MRR a dve opštine su imenovale službenike zadužene za rodnu ravnopravnost, 23 opštine obuhvaćene Evropskim PROGRES-om je sačinilo Lokalne akcione planove za unapređenje rodne ravnopravnosti⁶⁴</p>	<p>napredak je zadovoljavajući.</p>	<p>pomoć za unapređenje lokalnih MRR i pokretanje inicijativa u oblasti rodne ravnopravnosti na lokalnom nivou. Osnovana dva nova MRR, usvojeno šest LAP, 32 LSU potpisale Evropsku povelju. Poziv za dostavljanje predloga projekata za podršku lokalnim MRR odobren na sastanku UOP u martu 2016. i objavljen u septembru 2016. UOP je odobrio sredstva za sprovođenje 18 projekata u novembru 2016, a njihova realizacija je u toku.</p>
<p>Aktivnost 1.6 Do kraja 2015. godine, unapređena znanja najmanje 50% odbornica i odbornika u deset Skupština LSU o pitanjima rodne ravnopravnosti i tehnikama zagovaranja. Odbornice u svih deset LSU su se uspešno zalagale za rešenje najmanje jednog pitanja rodne ravnopravnosti do kraja Programa</p>	<p>Obuka odbornica i odbornika iz 23 LSU obuhvaćenih Evropskim PROGRESom a u cilju unapređenja njihovog znanja o određenim pitanjima rodne ravnopravnosti održana je u februaru 2017.</p>	<p>Sprovođenje projekta otpočetog u oktobru trajeće do juna 2017. U novembru i decembru je formirano deset lokalnih ŽPM koje okupljuju 76 odbornica. Svih 10 ŽPM je usvojilo svoje planove rada za 2017.</p>
<p>Aktivnost 1.7 Najmanje pet opština uvelo rodno osetljive postupke i prakse budžetiranja do kraja 2016. Održivost akcije obezbeđena usvajanjem odgovarajućih opštinskih odluka do kraja Programa. Početna pozicija: tri opštine sprovele analize budžeta i lokalnih politika iz perspektive rodne ravnopravnosti⁶⁵</p>	<p>Dalji rad na aktivnostima vezanim za rodno osetljivo budžetiranje.</p>	<p>Ukupno devet opština je opredelilo oko 4,5 miliona dinara za aktivnosti usmerene na unapređenje rodne ravnopravnosti. Četiri opštine su uvele ROB kroz različite opštinske budžetske linije čime su obezbedile integraciju načela rodne ravnopravnosti u okviru budžeta.</p>

Rezultat 2

Povećana konkurentnost lokalne privrede poboljšanjem poslovnog ambijenta i upravljačkih/organizacionih kapaciteta MSP/poljoprivrednih zadruga

<p>Aktivnost 2.1 Ukupan indeks konkurenčnosti povećan za najmanje 10% u svim opštinama obuhvaćenim Evropskim PROGRESom do kraja Programa, ili za najmanje 25% u pogledu jednog od sledećih pod-indeks-a: sposobnost lokalne zajednice da upravlja resursima i potencijalima zajednice, ekonomski politike, strategije i mere, finansijski kapaciteti javnog i privatnog sektora⁶⁶</p>	<p>Unošenje podataka u Portal konkurenčnosti radi praćenja Indeksa konkurenčnosti LSU obuhvaćenih Programom privredno je kraju. Trideset LSU su prikupile i unele skoro 100% podataka. Aktivnosti koje sprovodi NALED napreduju po planu. Izveštaj na polovini sprovođenja projekta ukazuje na pozitivan efekat obuke i mentorstva na efikasnost izdavanja elektronskih građevinskih dozvola podržanih LSU.</p>	<p>Program je uskladio pristup ovoj aktivnosti sa (novim) Zakonom o planiranju i izgradnji i, u saradnji sa nadležnim ministarstvom, pruža tehničku podršku LSU u primeni jedinstvenog postupka i elektronskog izdavanja dozvola. Pored toga, Program je nabavkom računarske opreme unapredio tehničke kapacitete LSU za elektronsko izdavanje građevinskih dozvola. Indeks konkurenčnosti za 24 LSU koje su unele podatke za 2015. se u proseku povećao za 18%. U toku je pružanje tehničke podrške LSU obuhvaćenih Programom u sprovođenju elektronskog sistema izdavanja građevinskih dozvola zahvaljujući bespovratnoj pomoći dodeljenoj</p>
--	---	--

⁶⁴ Osnovna studija o konkurenčnosti, EU PROGRES, 2014.

⁶⁵ Osnovna studija o konkurenčnosti, EU PROGRES, 2014

⁶⁶ Kako je utvrđeno u rangiranju Srbije u Izveštaju o poslovanju Svetske banke za 2014.

		Nacionalnoj alijansi za lokalni ekonomski razvoj (NALED). Intervencija bi trebalo da dovede do smanjenja prosečnog broja dana za izdavanje građevinskih dozvola u 34 LSU za 15% i do smanjenja broja odbijenih zahteva za izdavanje građevinskih dozvola za 5% u prospektu.
Aktivnost 2.2 Najmanje dva međuopštinska i 35 prioritetnih lokalnih ekonomskih i projekata društvene infrastrukture u skladu sa nacionalnim sektorskim prioritetima i kompletном tehničkom dokumentacijom izrađeno u skladu sa kriterijuma u okviru PPF5 nakon ocene postojećih postupaka izrade i sprovođenja projekata	Projekti zaštite od erozije u slivovima reka Vlasine, Pčinje i Jablanice završeni.	Poziv za izradu glavnih projekata oglašen je u decembru 2014. UOP je u februaru 2015. odobrio 40 od 53 predloga projekata a 40 ugovora o bespovratnoj pomoći potpisano je sa LSU u maju 2015. godine. Realizacija svih 40 projekata završena je u oktobru 2016. Potpisani su ugovori za projektovanje zaštite od erozije za slivove Jablanice, Pčinje i Vlasine a izrada Opšteg projekta regulacije toka Južne Morave je u toku.
Aktivnost 2.2 Opštine do kraja Programa sačinile i podnеле najmanje 20 projekata za finansijsku podršku drugim programima koji se finansiraju iz drugih izvora.	Dve LSG obuhvaćene Programom podnеле su predloge za finansiranje projekata Kancelariji za upravljanje javnim ulaganjima na osnovu projekata izrađenih uz podršku Evropskog PROGRESa.	Aktivnost završena. Nakon odobrenja UOP u septembru 2014. Evropski PROGRES je pružio podršku za rad Zajedničkom tehničkom sekretarijatu IPA Prekograničnog programa Srbija – Crna Gora (CBC SRB-MON). Grant je realizovan i omogućio je LSU obuhvaćenim Evropskim PROGRESom da podnesu 48 predloga projekata u okviru javnih poziva CBC. Program je pored toga evidentirao da su LSG obuhvaćene Evropskim PROGRESom podnеле još pet predloga projekata tražeći finansijsku podršku od drugih izvora.
Aktivnost 2.3 Najmanje jedan prioritetni međuopštinski projekat sproveden do kraja Programa		Aktivnost završena. Građevinska dozvola izdata je 1. decembra 2014. Ugovor za izgradnju Ekonomskog fakulteta u Subotici, Odeljenja u Bujanovcu, potписан je u januaru 2015, izgradnja je završena u septembru 2015. a objekat je u potpunosti funkcionalan.
Aktivnosti 2.3 i 2.4 Usluge nadzora nad radovima pružene Sektoru za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava EU kao naručiocu za prioritetni infrastrukturni projekat koji sprovodi.	Evropski PROGRES je blagovremeno odgovorio na pitanja u vezi sa tenderskim dokumentima za projekat izgradnje bloka bolnice u Vranju i hitne pomoći u Novom Pazaru koji je CFCU objavio u februaru 2017.	UOP je u novembru 2015. odobrio sredstva za finansiranje projekata za završetak izgradnje novog bloka Opšte bolnice u Vranju i za izgradnju zgrade hitne pomoći u Novom Pazaru. CFCU je tender za radove objavio 6. februara 2017. a rok za prijave ističe 6. aprila 2017. Ova aktivnost nije izvodljiva onako kako je prvobitno osmišljena. Ovaj će problem biti donekle rešen odobrenjem produženja bez dodatnih troškova.
Aktivnosti 2.3 i 2.4 Tehnička podrška pružena SEIO i Sektoru za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava EU u pripremi i pokretanju Programa bespovratne pomoći i praćenju njegovog sprovođenja.	Ugovoreni su radovi na Pustoj Reci i Raškoj a izvršena je primopredaja Srbijavodama prepreka u slivu Raške.	Uprkos blagovremenoj tehničkoj pomoći Programa, CFCU je objavio poziv za projekte lokalne infrastrukture tek u martu 2015, pet meseci kasnije no što je prvobitno planirano. S obzirom na to da su registrovana dodatna kašnjenja, pružanje prvobitno planirane tehničke pomoći nije izvodljivo. UOP je obavešten o ovom problemu a pristup će biti potvrđen nakon okončanja evaluacije.

Aktivnost 2.4 Pružena podrška u izradi najmanje 12, a najviše 34 lokalna i najmanje jednom međuopštinskom infrastrukturnom projektu podnetom u okviru poziva za dostavljanje predloga projekata Sektora za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava EU	U toku je sprovođenje 18 lokalnih infrastrukturnih projekata.	Evropski PROGRES je organizovao informativne sesije kako bi predstavio poziv CFCU i podržao LSU u izradi sažetaka predloga projekta. Sve 34 programske LSU i Vranjska Banja odgovorile su na poziv i predale 52 sažetka predloga projekata. CFCU je poslao zahtev 25 LSU da podnesu kompletne prijave 30 predloga projekata koji su prošli evaluaciju sažetaka u februaru 2016. Dvadeset tri LSU su poslale CFCU 26 kompletnih predloga do isteka roka 21. marta 2016. CFCU i dalje sprovodi proces evaluacije. Poziv za dostavljanje predloga projekata lokalne infrastrukture koji sprovodi UNOPS oglašen je u martu a rok za prijavljivanje je istekao u maju 2016. UOP je u avgustu odobrio 14 projekata, a četiri stavio na rezervnu listu. UOP je u oktobru odobrio četiri projekta sa rezervne liste.
Aktivnost 2.5 Do kraja Programa sprovedena sveobuhvatna studija procene svih LSU sa preporukama da preko svojih nadležnih službi formuliu i usvoje kriterijume i postupke za ocenu prednosti i mana mogućnosti da same pružaju neku uslugu ili da njeno pružanje povere privatnom sektoru/drugom subjektu, i njeno sprovođenje podržano.	Održane su konsultacije sa devet LSU a jedna opština je usvojila odluku o pijaci. U toku su konsultacije sa LSU.	Evropski PROGRES je ovu aktivnost podržao odobrivi sredstva za finansiranje 18 infrastrukturnih projekata.
Aktivnost 2.6 Rešavanje najmanje tri prepreke u vertikalnoj koordinaciji između Vlade RS i LSU započeto ili okončano do kraja Programa kroz redovne, strukturirane i tematske konsultacije sa nadležnim ministarstvima i institucijama i u saradnji sa SKGO, čime se pozitivno utiče na odgovornost, transparentnost, delotvornost i efikasnost LSU	Program je u saradnji sa timom SIPRU i Direkcijom za elektronsku upravu organizovao jednu dvodnevnu obuku u cilju unapređenja transparentnosti rada LSU u primeni Smernica za izradu veb prezentacija organa državne uprave i jedinica lokalne samouprave i uspostavljanje usluga e-uprave. Obuka je u februaru održana za LSG na jugozapadu Srbije.	Ova aktivnost podeljena je na dve glavne teme, u skladu sa dogовором sa SKGO i SIPRU: prva tema - primena politike zaštite životne sredine, a druga tema-primena Zakona o socijalnoj zaštiti. Održane su konsultacije sa SKGO i SIPRU i sačinjen je plan održavanja radionica. Do sad su održane ukupno tri radionice. U aprilu će biti održane još dve radionice, o socijalnoj i zaštiti životne sredine.
Aktivnost 2.7 Razvijena i do kraja Programa sprovedena najmanje dva modela javno-privatnih partnerstava.	Sačinjena su tri predloga projekta JPP i modeli ugovora	Javni poziv za uspostavljanje JPP za pružanje javnih usluga bio je otvoren od januara do marta 2016. U julu su odabrane tri korisničke LSU (Surdulica, Knjaževac i Raška) koje primaju tehničku pomoć u izradi i sprovođenju projekata JPP.
Aktivnost 2.8 Najmanje 30 MSP uvelo međunarodne standarde kvaliteta ili bezbednosti hrane (ISO 9000, HACCP, Global GAP, itd.) i okupilo se u najmanje dva nova klastera i/ili zadruge.	Okončana je sertifikacija sedam a u toku je sertifikacija još devet korisnika.	UOP je u julu odobrio javni poziv za uvođenje međunarodnih standarda kvaliteta ili bezbednosti hrane a isti je sproveden u oktobru 2015. Odobrena su finansijska sredstva 22 MSP. Započela je konsultantska pomoć u sprovođenju i sertifikaciji. Petoro korisnika nije nastavilo aktivnost. Započela je konsultantska pomoć u sprovođenju i sertifikaciji 17 MSP a osam MSP je dobilo sertifikate.

Aktivnost 2.8 Sačinjeni i usvojeni kriterijumi i transparentan postupak za odabir 30 MSP koja će proći postupak sertifikacije ili ponovne sertifikacije SUK. Postupak formiranja klastera/zadruga koji će za posledicu imati jasno i adekvatno regulisane novoosnovane pravne subjekte pripremljen i usvojen, što za rezultat ima jasno i adekvatno uređena novoosnovana pravna lica	Okončani postupci nabavki a oprema isporučena četiri MSP	UOP je marta 2016. odobrio Javni poziv za podnošenje predloga projekata za unapređenje konkurentnosti otvaranjem novih radnih mesta u privatnom sektoru a isti je sproveden u junu 2016. Odobreno je snabdevanje opremom 17 preduzetnika, mikro i malih preduzeća. Oprema je isporučena 11 korisnika.
Aktivnost 2.8 Do kraja Programa najmanje 20 MSP, članova klastera, uvelo inovacije ili koriste inovativne tehnike razvoja tržišta.		Aktivnost završena. Nakon odobrenja UOP, Evropski PROGRES je sproveo javni poziv za pružanje podrške klasterima. UOP je odobrio finansiranje pet projekata u iznosu od 145.000 evra. Pet projekata bespovratne pomoći je sprovedeno.
Aktivnosti 2.9 i 3.10 Najmanje 30 poljoprivrednih proizvođača, članova zadruga, do kraja Programa u proizvodnji primenjuje nove tehnike i tehnologije.	Sprovodenje sedam sporazuma o bespovratnoj pomoći sa grupama poljoprivrednih proizvođača (GPP) napreduje po planu.	Prva faza podrške Programa 32 GPP, uključujući obuku i studijsku posetu, je završena. Druga faza pomoći GPP započeta je objavljinjem poziva koji je bio otvoren od 29. avgusta do 27. septembra 2016. i dovele je do odobrenja sredstava za sedam projekata na sastanku UOP u novembru 2016.
Aktivnost 2.9 Najmanje tri tradicionalna poljoprivredna proizvoda registrovana ili sertifikovana sa zaštićenom oznakom porekla i oznakom geografskog porekla u PO Programa sa uvećanjem za barem 50% do kraja Programa (početna pozicija 2014: osam proizvoda sa zaštićenom oznakom porekla) ⁶⁷	Okončana je laboratorijska analiza za sjeničku strelju i vlasinski med a u toku je izrada elaborata. Sprovedena je sertifikaciona kontrola ovlašćenih korisnika sjeničke jagnjetine i sjeničkog sira.	Procena GPP i zaštite geografskog porekla završena u maju 2015. Program je razvio i sproveo javni poziv putem kojeg je odabrano pet tradicionalnih proizvoda. Angažovani su stalni saradnici i konsultanti za pružanje usluga izrade elaborata i pribavljanja sertifikata ovlašćenim korisnicima a sprovođenje je u toku.
Aktivnosti 2.10 i 3.10 Otvoreno najmanje 80 novih radnih mesta za žene kao rezultat dodele bespovratne pomoći za pokretanje najmanje 40 firmi do kraja Programa.	Registrovano je još pet preduzeća, dok je celokupna oprema isporučena još četiri korisnika. Zaposleno je devet ljudi na određeno vreme, odnosno ukupno je novozaposleno 19 ljudi. Obuka i mentorska podrška pružena 20 žena.	UOP je u aprilu 2015. odobrio Poziv za dostavljanje predloga projekata, koji je oglašen u junu 2015. Održano je sedam info sesija o Pozivu u martu i aprilu 2015. Održano je devet sesija obuke u izradi biznis plana, od kojih je koristi imalo 147 učesnica. UOP je podržao 48 od 137 predloga projekata podnetih do isteka Poziva u julu iste godine. Tri kandidatkinje su se povukle. Do sada je ukupno registrovano 44 preduzeća a preduzetnicama se pruža mentorska podrška. Sva oprema je isporučena 38 preduzeća.
Rezultat 3: Poboljšan pristup zapošljavanju koje obezbeđuje jednake mogućnosti ženama i muškarcima i socijalnu inkluziju najranjivijih i marginalizovanih grupa putem izrade i sprovođenja lokalnih politika, što za posledicu ima smanjenje migracija sa juga, jugoistoka i jugozapada Srbije		

⁶⁷ Zavod za intelektualnu svojinu RS (2014) *Spisak oznaka geografskog porekla registrovanih u Zavodu za intelektualnu svojinu*, dostupan na http://www.zis.gov.rs/upload/documents/pdf_sr/pdf_otp/Registrirane-oznake-geografskog-porekla.pdf

<p>Aktivnosti 3.4 i 3.10 Akcioni planovi zapošljavanja i socijalne inkluzije usmereni u jednakoj meri na oba pola do kraja Programa sačinjeni i integrisani u srednjoročno budžetsko planiranje svih LSU obuhvaćenih Evropskim PROGRESom (početna pozicija 2014: četiri LSU imaju Strategije o socijalnoj inkluziji)⁶⁸</p>	<p>Krajem februara je okončan drugi ciklus stručne revizije procene i plana jačanja lokalnih mehanizama za socijalno uključivanje i zapošljavanje. Na sesijama organizovanim u Leskovcu, Nišu i Novoj Varoši je učestvovao 31 predstavnik LSU i lokalnih filijala Nacionalne službe za zapošljavanje iz 15 LSU.</p> <p>Svih 28 korisnika je registrovalo svoje firme a postupak nabavki za sve njih je okončan. Do sada je potpisano 27 ugovora o bespovratnoj pomoći a oprema je isporučena korisnicima.</p>	<p>Implementacioni partner je odabran i angažovan. Pružiće podršku LSU u proceni potreba ugroženih i marginalizovanih grupa, razmatranju, izradi nove i/ili ažuriranju postojeće lokalne politike, jačanju kapaciteta nadležnih lokalnih institucija a potom i pilotiranju nove politike. U okviru intervencije će lokalnim ugroženim i marginalizovanim grupama biti ponuđena bespovratna pomoć za pokretanje biznisa. Završen je izveštaj o proceni institucionalnih kapaciteta, socijalne zaštite i zapošljavanju ugroženih grupa, uključujući i kriterijume za odabir opština. Odabrane su tri LSU kojima će biti pružena dodatna podrška za uspostavljanje usluga socijalne zaštite. Ukupno 28 korisnika iz 16 LSU prima finansijsku podršku da pokrene biznis. Ugovor sa Centrom za socijalnu politiku je produžen do polovine juna 2017.</p>
<p>Aktivnost 3.5 Najmanje 50% nezaposlenih Roma obuhvaćeno aktivnim merama tržišta rada do kraja Programa (početna pozicija 2013. godine: 38%).⁶⁹</p>	<p>Deo ove aktivnosti obuhvaćen je pristupom Aktivnosti 3.4. <i>Samozapošljavanje mladih</i></p> <p>Osam od 13 korisnika je dobilo svu opremu Prvih pet korisnika dobilo je opremu za pokretanje biznisa a tri od sedam korisnika je registrovalo preduzeća. Ukupno 12 mladih preduzetnika je počalo obuku i dobilo podršku mentora.</p> <p><i>Romske OCD</i></p> <p>Šest projekata je operativno zaključeno a svih 16 projekata daje rezultate zahvaljujući kojima je 3.506 Roma već imalo koristi od aktivnosti koje sprovode OCD</p> <p><i>Music Art projekat</i> dobro napreduje .</p>	<p>Deo ove aktivnosti obuhvaćen je pristupom Aktivnosti 3.4.</p> <p>UOP je marta 2016. odobrio Javni poziv za podršku samozapošljavanju mladih a on je bio otvoren od 28. marta do 11. maja. Održano je devet info sesija kojima je prisustvovao 201 učesnik. Primljeno je ukupno 93 prijave i održano 50 razgovora. Trodnevna obuka u izradi biznis plana organizovana je za 27 kandidata preporučenih za drugu fazu. Ukupno 22 projekta odobrena su na sastanku UOP u Vranju 10. avgusta 2016. godine. Sva oprema je isporučena 13 korisnika a sedam korisnika je registrovalo svoje firme.</p> <p>Poziv za dostavljanje predloga projekata za pilotiranje primene mera iz Strategije socijalnog uključivanja Roma i Romkinja na lokalnom nivou zatvoren je 4. jula. Podneto je ukupno 39 predloga. UOP je u Vranju 10. avgusta odobrio rang-listu 25 preporučenih projekata a na kraju je odobrio sredstva za realizaciju 16 projekata.</p> <p>UOP je na sastanku 10. avgusta 2016. u Vranju odobrio dodatna sredstva za finansiranje projekta <i>Music Art</i> a 28. februara 2017. je odobrio produženje i dodatna sredstva za taj projekat.</p>
<p>Aktivnosti 3.8 i 3.10 Do kraja Programa podržano najmanje 40 projekata koji su u partnerstvu pripremili lokalne samouprave i organizacije civilnog</p>	<p>Realizacija 24 projekta dobro napreduje a sedam se nalazi u završnoj fazi sprovođenja. Sprovedeno je deset poseta provere realizacije pomoći a</p>	<p>CIF-1 poziv privukao je 77 predloga. U decembru 2014. UOP je odobrio sredstva za finansiranje 20 projekata u iznosu od 397.765 evra. Osamnaest projekata je</p>

⁶⁸Osnovna studija o kompetentnosti, EU PROGRES, 2014.

⁶⁹Izveštaj o zapošljavanju Roma, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike, Beograd, 2013.

društva. Najmanje pola LSU koje su imale koristi od takvih projekata do kraja Programa sačinile i usvojile kriterijume za transparentno i nediskriminatorno izdvajanje sredstava iz lokalnog budžeta za OCD	korisnici su pozitivno ocenjeni, nakon čega je usledila isplata tranši.	završeno a dva su otkazana. Poziv za CIF-2 odobren je u martu 2016. i bio je otvoren od 21. marta do 12. maja. Primljeno je četrdeset osam predloga, a odobreno je finansiranje 24 projekta u vrednosti od 320.000 evra.
Aktivnost 3.1 Zadovoljstvo građana opštinskim uslugama, radom lokalnih vlasti i skupština opština povećano za 10% do kraja Programa. ⁷⁰		Istraživanja zadovoljstva građana biće sprovedena tokom trećeg i četvrtog kvartala 2017.
Aktivnosti 3.3, 3.5 i 3.10 Najmanje 100 nezaposlenih uspešno okončalo organizovanu stručnu obuku do kraja Programa i uvedeni su održivi dodatni kursevi koji će se organizovati i nakon okončanja Programa kako bi povećali mogućnosti za zapošljavanje učesnika u obuci.	Ukupno 260 nezaposlenih pohađa stručnu obuku koja bi trebalo da za rezultat ima zapošljavanje 151 lica.	Poziv za dostavljanje predloga projekata za stručno usavršavanje sproveden je u avgustu i septembru 2016. UOP je elektronskim glasanjem u oktobru odobrio deset projekata. Realizacija je u toku.
Aktivnost 3.6 Efikasnost i delotvornost najmanje tri zdravstvena centra poboljšana do kraja Programa nabavkom nove medicinske opreme za zaštitu zdravlja žena ⁷¹	Preostala medicinska oprema isporučena u januaru.	Izveštaj o proceni potreba za medicinskom opremom u devet LSU je završen. Svi zdravstveni centri su poslali zvanične dopise zainteresovanosti, a tender za nabavku medicinske opreme objavljen je u septembru 2016. Isporuka opreme devet domova zdravlja okončana je u januaru 2017. OPZ za javnu kampanju je sačinjen i biće objavljen tokom narednog kvartala.
Aktivnost 3.7 Unapređena najmanje četiri kulturna centra u multietničkim opštinama (npr. za među-kulturalnu muzičku, pozorišnu i likovnu produkciju)	Nema napretka, pristup ovoj aktivnosti će biti rešen u okviru produženja bez dodatnih troškova (PBDT).	Koordinaciono telo za opštine Preševo, Bujanovac i Medveđu je podnelo koncept za ovu aktivnost. Pristup će biti modifikovan u okviru PBDT.
A Aktivnost 3.9 Do 400 mladih i nezaposlenih državljana Srbije albanskog porekla u području obuhvaćenom Programom unapredilo znanje srpskog jezika tokom sprovođenja Programa ⁷²	Sprovodenje projekta dobro napreduje. Četiri škole su u februaru organizovale takmičenje iz srpskog jezika kao nematernjeg za učenike sedmog i osmog razreda. I škole i đaci su pokazali veliko interesovanje za ovaj događaj. Ukupno 82 učenika je učestvovalo u takmičenju a njih 53 se kvalifikovalo za sledeći krug	Implementacioni partner zadužen za angažovanje i rukovođenje asistentima u nastavi u četiri osnovne škole u Preševu i Bujanovcu koji podučavaju srpski kao nematernji jezik angažovan je u avgustu 2015. Izvršena je nabavka udžbenika, priručnika za nastavnike i pomoćnih nastavnih sredstava a isti su isporučeni 16 osnovnih škola u Preševu, Bujanovcu i Medveđi. Koordinaciono telo za opštine Preševo, Bujanovac i Medveđa predalo je zahtev za produženje ovog projekta za još jednu godinu. Taj je zahtev odobren početkom jula a sprovođenje druge faze je otpočelo u oktobru 2016.

Rezultat 4:
Efekti evropskih integracija Srbije predočeni opštoj javnosti

⁷⁰ Polaznu osnovu za Istraživanje zadovoljstva građana predstavlja istraživanje sprovedeno 2013. dok će novo istraživanje biti sprovedeno 2017. godine, na kraju Programa

⁷¹ Procena potreba zdravstvenih centara omogućuje Programu da ustanovi polazne indikatore za evaluaciju povećanja efikasnosti koja će biti organizovana na kraju Programa.

⁷²Ovaj indikator će se promeniti i obuhvatiti nalaze i preporuke Studije izvodljivosti Koordinacionog tela, čiji su rezultati predstavljeni u avgustu 2014.

<p>Procenat građana koji povezuju evropske integracije sa manjom nezaposlenošću i boljim uslovima života, kao i sa uređenom državom i nepristrasnom upravom povećan za 10% do kraja Programa.⁷³</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Organizovano pet skupova visokog profila • Objavljeno devet saopštenja za štampu i dva četiri intervjua • Četiri informatora sačinjena/ažurirana • Generisano 400 pozitivnih medijskih priloga, od čega njih 170 u nacionalnim medijima • Internet stranica se redovno ažurira i u proseku privlači 6.017 pojedinačnih posetilaca svakog meseca, ukupno 72.507 poseta • Broj ljudi koji prate Program na Fejsbuku i Tวiteru se povećao za 200 odnosno za 106 pratilaca • Jedan Bilten pripremljen • Jedan video prilog proizведен 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizovano 25 poseta visokog profila, 13 na ambasadorskom nivou. • Organizovano 24 velikih događaja, od čega jedanaest sastanaka UOP. • Podržano 15 lokalnih festivala. • Pripremljeno 79 saopštenja za štampu. • Generisano 3.030 pozitivnih medijskih priloga • Pripremljeno 62 briefing materijala • Objavljeno sedam brojeva Biltena • Internet stranica se redovno ažurira i u proseku privlači 9.000 pojedinačnih posetilaca svakog meseca, ukupno 99.629 poseta • Fejsbuk stranica privukla 5.255 „lajkova“ a Tวiter nalog pratilo 593 ljudi • Promotivni materijal Programa se redovno proizvodi i uključuje dva video priloga. • Održana tri likovna konkursa za kalendar
<p>Dve kampanje zagovaranja/podizanja javne svesti koje promovišu evropske vrednosti sprovedene tokom trajanja Programa.</p>	<p>Podnet je prvi Izveštaj o napretku kampanje i sve aktivnosti se odvijaju po planu.</p>	<p>Proizveden materijal za kampanju. Održan jedan od šest nezavisnih skupova. Konkurs za najbolji školski projekat završen. Kampanja na društvenim medijima u toku</p>

⁷³Kako će biti ukazano u nalazima Istraživanja zadovoljstva građana sprovedenom 2017. i u poređenju sa rezultatima Istraživanja zadovoljstva građana iz 2013.